

SPRAWOZDANIE

**z działalności Miejskiego Ośrodka
Pomocy Społecznej w Legnicy**

2016

SPIS TREŚCI

INFORMACJE OGÓLNE.....	3
BUDŻET MOPS	4
KADRA MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W LEGNICY.....	15
POSTĘPOWANIA KONTROLNE.....	17
ZAMÓWIENIA PUBLICZNE PRZEPROWADZONE PRZEZ MOPS.....	19
PRACA SOCJALNA	20
ŚWIADCZENIA WYNIKAJĄCE Z USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ	30
POMOC INSTYTUCJONALNA.....	40
DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ.....	44
DOM DZIENNEGO POBYTU.....	47
NOCLEGOWNIA i PUNKT OPIEKI NAD MATKĄ I DZIECKIEM	49
ŻŁOBKI	51
PIECZA ZASTĘPCZA.....	54
RODZINNY DOM DZIECKA	61
ZESPÓŁ INTERWENCJI KRYZYSOWEJ	63
PROGRAM KOREKCYJNO – EDUKACYJNY DLA SPRAWCÓW PRZEMOCY W RODZINIE	66
OŚRODEK POMOCY TERAPEUTYCZNEJ DLA DZIECI I MŁODZIEŻY	66
DODATKI MIESZKANIOWE	70
ŚWIADCZENIA RODZINNE	75
STYPENDIA SOCJALNE	85
PODSUMOWANIE	86

INFORMACJE OGÓLNE

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Legnicy działa na mocy uchwały Miejskiej Rady Narodowej w Legnicy Nr XIV/75/90 z 25 kwietnia 1990 r. w sprawie utworzenia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, stosownie do ustawy z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r., poz. 930 ze zm.). Zgodnie z artykułami 17 i 20 w/w ustawy w mieście na prawach powiatu, jakim jest Legnica, MOPS realizuje zadania ośrodka pomocy społecznej oraz powiatowego centrum pomocy rodzinie. Szczegółowe zasady funkcjonowania Ośrodka określają:

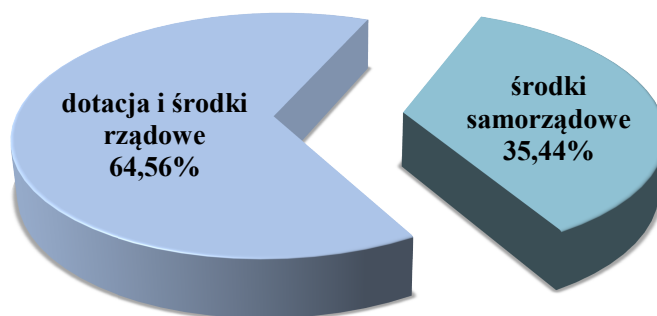
- statut Ośrodka nadany uchwałą Nr LVI/460/10 Rady Miejskiej Legnicy z dnia 26 lipca 2010 r. ze zmianami,
- zarządzenie Nr 12/2009 Dyrektora MOPS z dnia 12 maja 2009 r. w sprawie określenia Regulaminu wynagradzania pracowników samorządowych zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Legnicy,
- regulamin organizacyjny MOPS ustalony zarządzeniem Nr 13/2013 Dyrektora MOPS z dnia 18 października 2013 r. ze zmianami,
- regulamin pracy MOPS ustalony postanowieniem Nr 48/2004 Dyrektora MOPS z dnia 25 października 2004 r. ze zmianami,
- zarządzenie Nr 13/2003 Dyrektora MOPS z dnia 29 maja 2003 r. w sprawie ustalenia instrukcji kancelaryjnej, instrukcji w sprawie zasad i trybu działania składnicy akt oraz jednolitego rzeczowego wykazu akt w MOPS w Legnicy ze zmianami,
- zarządzenie Nr 16/2010 Dyrektora MOPS z dnia 18 marca 2010 r. w sprawie wprowadzenia w MOPS w Legnicy przepisów regulujących gospodarkę finansową ze zmianami.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Legnicy jest samorządową jednostką budżetową, nie posiadającą osobowości prawnej, której wydatki pokrywane są częściowo z budżetu państwa, a częściowo ze środków własnych gminy.

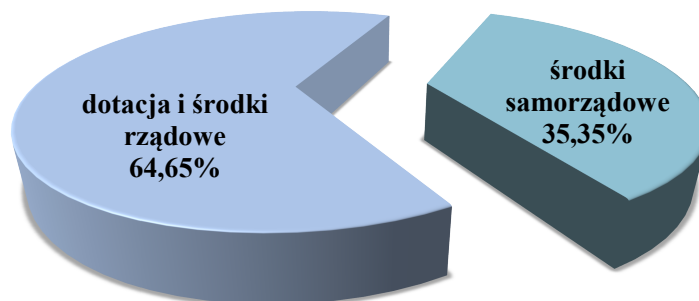
W 2016 r. MOPS administrował 17 obiektami, w tym 10 obiektów znajdowało się w zarządzie Ośrodka, a 7 wynajmowanych było od innych instytucji m.in. Zarządu Gospodarki Mieszkaniowej, Legnickiej Spółdzielni Mieszkaniowej.

BUDŻET MOPS

Rok 2016

Plan na rok 2017

KOSZTY RODZAJOWE DZIAŁALNOŚCI MOPS W 2016 ROKU

Rozdział	Wyszczególnienie	Wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń	Wydatki rzeczowe	Wydatki inwestycyjne	Remonty	Koszty bezpośrednie	Razem
85153	Zwalczanie narkomanii					17 400,00	17 400,00
85154	Przeciwdziałanie alkoholizmowi					93 000,00	93 000,00
85156	Składka na ubezpieczenie zdrowotne oraz świadczenia dla osób nieobjętych obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego					2 808,00	2 808,00
85195	Pozostała działalność - pokrycie kosztów wydania decyzji o świadczeniach zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych oraz opłaty za pobyt w zakładzie opiekuńczo-leczniczym na terenie powiatu wrocławskiego.	68 789,40	5 448,00			46 638,20	120 875,60
85201	Usamodzielnianie wychowanków					174 938,48	174 938,48
85201	Pobyt dzieci w placówkach opiek.-wychow. poza miastem					1 168 892,13	1 168 892,13
85201	Rodzinny Dom Dziecka	107 414,74	34 740,81			45 000,00	187 155,55
85201	Rodzinny Dom Dziecka- dodatek do zryczałtowanej kwoty		225,00			22 500,00	22 725,00
85202	Pobyt w domach pomocy społecznej poza miastem					4 107 915,55	4 107 915,55
85202	Dom Pomocy Społecznej przy ul. Grabskiego 11	2 303 744,31	518 962,51	12 230,00	43 873,89	271 137,38	3 149 948,09
85202	Dom Pomocy Społecznej przy ul. Kubusia Puchatka 4	2 161 129,52	338 105,55		41 541,49	162 278,46	2 703 055,02

85203	Ośrodki Wsparcia , Dom Dziennego Pobytu, Noclegownia i Punkt Opieki nad Matką i Dzieckiem	1 663 591,58	485 997,37		97 951,67	443 629,76	2 691 170,38
85204	Rodziny zastępcze	178 783,87	310 459,39			2 090 869,21	2 580 112,47
85204	Rodziny zastępcze - dodatek wychowawczy		7 329,22			732 921,52	740 250,74
85205	Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	10 230,00				10 130,00	20 360,00
85206	Wspieranie rodziny - Ośrodek Pomocy Terapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży	541 263,73	92 133,97		23 074,64	918,40	657 390,74
85206	Wspieranie rodziny -Asystent rodziny	265 651,35	18 304,16				283 955,51
85211	Świadczenia wychowawcze	444 010,56	247 675,77	8 364,00	17 309,67	35 150 640,00	35 868 000,00
85212	Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	918 874,12	92 494,97		11 078,71	27 327 424,63	28 349 872,43
85213	Składka na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej					555 367,47	555 367,47
85214	Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenie społeczne -zasiłki celowe i okresowe					4 280 725,60	4 280 725,60
85215	Dodatki mieszkaniowe i energetyczne		750,81			3 617 707,30	3 618 458,11
85216	Zasiłki stałe					3 863 065,04	3 863 065,04
85219	Ośrodki pomocy społecznej	8 388 119,94	1 062 106,21	10 947,00	59 273,84	120 707,63	9 641 154,62

85228	Usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze					7 507 685,81	7 507 685,81
85295	Pozostała działalność - Program wieloletni "Pomoc państwa w zakresie dożywiania"					814 796,29	814 796,29
85295	Pozostała działalność - Rządowy program wspierania osób uprawnionych do świadczenia pielęgnacyjnego.					3 914,00	3 914,00
85295	Pozostała działalność - Prace społecznie użyteczne					53 411,40	53 411,40
85305	Żłobki	3 863 321,60	642 861,30		182 982,53	311 546,17	5 000 711,60
85415	Pomoc materialna dla uczniów					1 807 788,79	1 807 788,79
	Razem	20 914 924,72	3 857 595,04	31 541,00	477 086,44	94 805 757,22	120 086 904,42

WYKONANIE PLANU WYDATKÓW MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W LEGNICY ZA 2016 ROK

L.p.	Rozdział	Wyszczególnienie	Plan na 2016 rok (zł)	Wykonanie planu (zł)	Wykonanie planu (%)	Udział środków gminy (%)	Udział środków z budżetu państwa (%)	Przyczyny niewykonania planu (zł)
1	85153	Zwalczanie narkomanii	19 200,00	17 400,00	90,63	100,00		Niewykorzystane środki w kwocie 1800 zł zostały zwrócone 30.12.2016r. na rachunek UM Legnica.
2	85154	Przeciwdziałanie alkoholizmowi	93 000,00	93 000,00	100,00	100,00		
3	85156	Składka na ubezpieczenie zdrowotne oraz świadczenia dla osób nieobjętych obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego	2 808,00	2 808,00	100,00		100,00	
4	85195	Pozostała działalność - pokrycie kosztów wydania decyzji na świadczenia zdrowotne finansowanych ze środków publicznych oraz opłaty za pobyt w Zakładzie Opiekuńczo- Leczniczym	123 257,00	120 875,60	98,07	17,52	82,48	Niewykonanie planu dotyczy refundacji kosztów wydanych decyzji o świadczeniach zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych. Niewykorzystane środki w wysokości 2 380,71 zł zostały zwrócone na konto UM Legnica.
5	85201	Usamodzielnianie wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych	174 938,48	174 938,48	100,00	100,00		
6	85201	Pobyt dzieci w placówkach opiek.-wychowawczych poza miastem	1 172 113,00	1 168 892,13	99,73	100,00		Niewykonanie planu w wysokości 3 220,87 zł spowodowane jest umieszczeniem 1 dziecka w rodzinie zastępczej.
7	85201	Pobyt dzieci cudzoziemców w placówkach wraz z obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego	2 297,00	0,00	0,00	0,00		Dotacja nieprzekazana. Zadanie realizowane przez Straż Graniczną.
8	85201	Rodzinny Dom Dziecka	187 155,55	187 155,55	100,00	100,00		
9	85201	Pozostała działalność - dodatek do zryczałtowanej kwoty	23 000,00	22 725,00	98,80		100,00	Dodatek do zryczałtowanej kwoty przysługuje na 5 dzieci umieszczonych w Rodzinnym Domu Dziecka, wraz z 1% na koszty obsługi.

10	85202	Pobyty w domach pomocy społecznej poza miastem	4 107 915,55	4 107 915,55	100,00	100,00		
11	85202	Dom Pomocy Społecznej przy ul. Grabskiego 11	3 182 226,22	3 149 948,09	100,00	94,73	5,27	W związku z decyzją Wojewody Dolnośląskiego z dotacji celowej została zablokowana kwota 32 278,13 zł z tytułu utraty miejsc dotowanych.
12	85202	Dom Pomocy Społecznej przy ul. Kubusia Puchatka 4	2 872 890,89	2 703 055,02	94,09	73,56	26,44	W związku z decyzją Wojewody Dolnośląskiego z dotacji celowej została zablokowana kwota 142 948,87 zł z tytułu utraty miejsc dotowanych. Pozostała kwota 26 887zł przypada na zobowiązania od wynagrodzeń za XII 2016r.
13	85203	Ośrodki Wsparcia, Dom Dziennego Pobytu, Noclegownia i Punkt Opieki nad Matką i Dzieckiem	2 691 353,56	2 691 170,38	99,99	99,80	0,20	Niewykonanie planu wynika z rozliczenia wydatków poniesionych przez gminę na wypłaty dodatku socjalnego po 250 zł dla pracowników socjalnych wykonujących pracę w terenie. Dotacja nie może przekroczyć 80% poniesionych wydatków. Środki w kwocie 183,18 zł zostały zwrócone 30.12.2016r. na konto UM Legnicy
14	85204	Rodziny zastępcze	2 584 403,68	2 580 112,47	99,83	98,43	1,57	Na niewykonanie planu wpłynął brak porozumienia z PCPR Legnica dot. umieszczenia 1 dziecka w rodzinie zastępczej niespokrewnionej oraz niewykorzystanie z przyczyny losowych dotacji w ramach "Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na 2016r."
15	85204	Pozostała działalność - dodatek wychowawczy	749 000,00	740 250,74	98,83		100,00	Świadczeniem 500 Plus objęto wszystkie uprawnione osoby, nadwyżkę w wysokości 725,26 zł zwrócono na konto UM Legnica.
16	85205	Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	20 360,00	20 360,00	100,00	50,89	49,11	
17	85206	Wspieranie rodziny- Ośrodek Pomocy Terapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży	657 390,74	657 390,74	100,00	100,00		
18	85206	Wspieranie rodziny - asystent rodziny	283 955,51	283 955,51	100,00	61,96	38,04	

19	85211	Świadczenia wychowawcze	35 868 000,00	35 868 000,00	100,00		100,00	
20	85212	Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	28 349 872,43	28 349 872,43	100,00	0,81	99,19	
21	85213	Składka na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej	561 000,00	555 367,47	99,00		100,00	Składki opłacono za wszystkie osoby uprawnione do objęcia pomocą w tej formie. Środki w wysokości 5 632,53 zł zostały zwrócone 30.12.2016r. na konto UM Legnicy
22	85214	Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenie społeczne - zasiłki celowe - zasiłki okresowe	4 280 725,60	4 280 725,60	100,00	37,90	62,10	
23	85215	Dodatki mieszkaniowe i dodatki energetyczne	3 620 019,89	3 618 458,11	99,96	98,94	1,06	Na niewykonanie planu wpłynęło małe zainteresowanie osób uprawnionych do zryczałtowanego dodatku energetycznego, spowodowane głównie niskimi kwotami tego świadczenia.
24	85216	Zasiłki stałe	3 876 900,00	3 863 065,04	99,64		100,00	Niewykorzystane środki są efektem zwrotu z ZUS za zbieg świadczeń. Środki w kwocie 13 834,96 zł zostały zwrócone 30.12.2016r. na konto UM Legnicy
25	85219	Ośrodek Pomocy Społecznej	9 650 627,40	9 641 154,62	99,90	78,93	21,07	Niewykonanie planu wynika z rozliczenia wydatków poniesionych przez gminę na wypłaty dodatku socjalnego po 250 zł dla pracowników socjalnych wykonujących pracę w terenie w kwocie 7 175,78 zł, oraz kwota 2 297 zł z § 4110, która przypada na zobowiązania od wynagrodzeń za XII 2016 . Środki w łącznej kwocie 9 472,78 zł zostały zwrócone 30.12.2016r. na konto UM Legnicy
26	85228	Usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze	7 507 685,81	7 507 685,81	100,00	92,53	7,47	

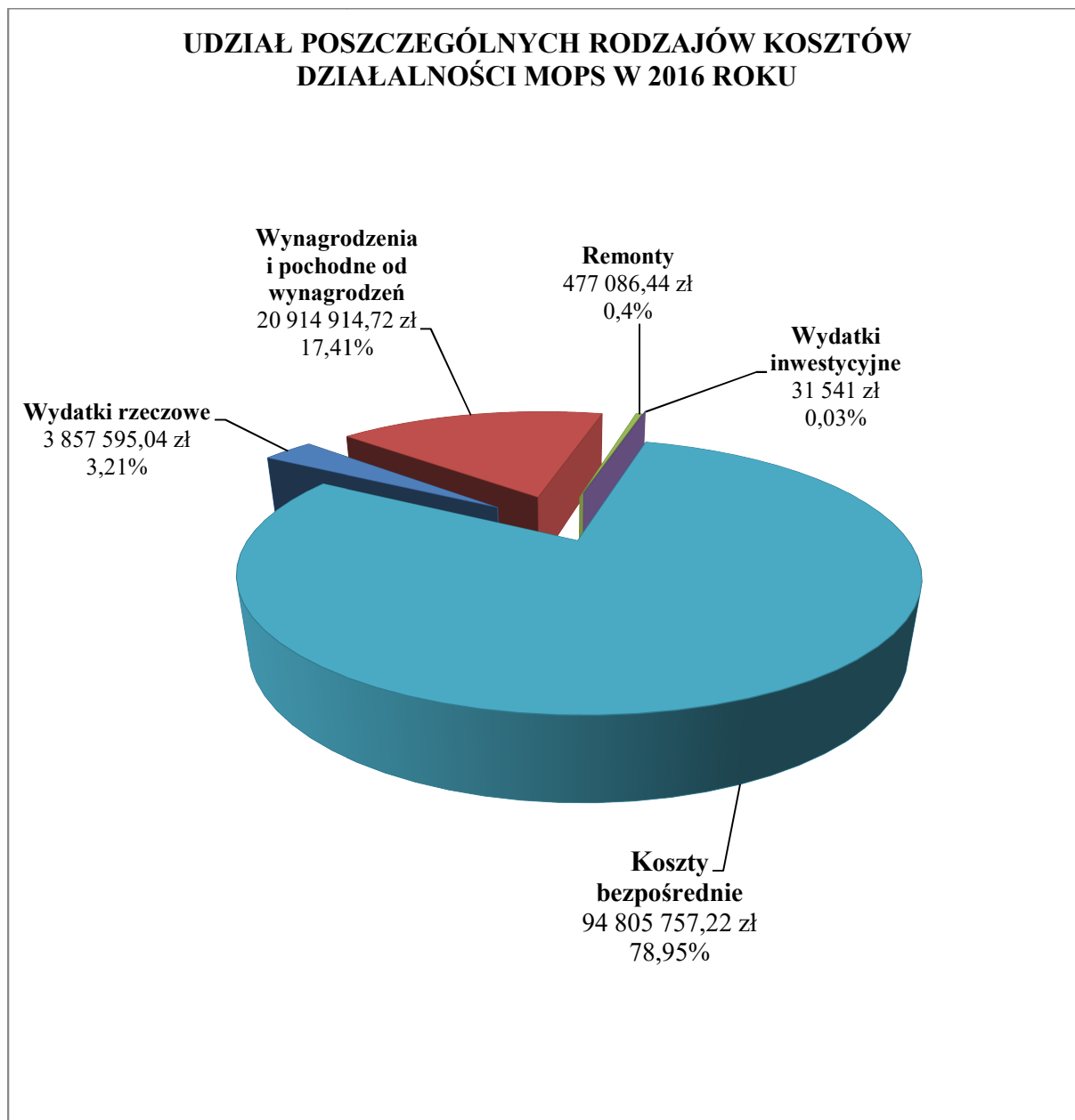
27	85295	Pozostała działalność - Program wieloletni "Pomoc państwa w zakresie dożywiania"	814 796,29	814 796,29	100,00	41,55	58,45	
28	85295	Pozostała działalność - Rządowy program wspierania osób uprawnionych do świadczenia pielęgnacyjnego	3 914,00	3 914,00	100,00		100,00	
29	85295	Pozostała działalność - Prace społecznie użyteczne	53 411,40	53 411,40	100,00	100,00		
30	85305	Żłobki	5 000 711,60	5 000 711,60	100,00	100,00		
31	85415	Pomoc materialna dla uczniów	1 828 335,00	1 807 788,79	98,88	20,00	80,00	Warunkiem wypłacenia stypendium szkolnego jest przedłożenie dokumentu potwierdzającego dokonanie wydatku. Nie wszystkie osoby, którym wydano decyzję zgłosiły się po świadczenie co wpłynęło na niewykonanie planu. Środki w wysokości 20 546,21zł zostały zwrócone do UM Legnicy. Z tego kwota dotacji celowej -5 355,97 zł oraz środki własne gminy -15 190,24 zł.
RAZEM			120 363 264,60	120 086 904,42	99,77	35,18	29,29	

WYKONANIE PLANU DOCHODÓW MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W LEGNICY ZA 2016 ROK

L.p.	Rozdział	Wyszczególnienie	Plan na 2016 rok (zł)	Wykonanie planu (zł)	Wykonanie planu (%)	Dochody odprowadzone na rachunek gminy (zł)
1	85201	Odpłatność za pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo wychowawczych, usamodzielnianie wychowanków placówek opiekuńczo wychowawczych, zwroty nienależnie pobranych świadczeń oraz odsetki za nieterminowe wpłaty - środki własne - powiat	472 294,78	472 572,72	100,06	472 572,72
2	85202	Odpłatność za pobyt w DPS przy ul Grabskiego 11 oraz ul. Kubusia Puchatka 4, oraz wpływy z umów i decyzji o odpłatności rodzin za pobyt w DPS-ach - dotacja celowa - powiat	1 295 000,00	1 334 443,75	103,05	1 334 443,75
3	85202	Odpłatność rodzin za pobyt w DPS poza Legnicą na podstawie decyzji i umów oraz wynajem pomieszczeń - środki własne - powiat	124 310,00	112 988,54	90,89	112 988,54
4	85203	Odpłatność za wyżywienie w Domu Dziennego Pobytu i Klubie Seniora, odpłatność za pobyt w Noclegowni i Punkcie Opieki nad Matką i Dzieckiem - środki własne - gmina	453 135,00	441 182,97	97,36	441 182,97
5	85204	Odpłatność za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych, zwroty nienależnie pobranych świadczeń na kontynuowanie nauki, odpłatność rodziców za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych oraz odsetki za nieterminowe wpłaty- środki własne - powiat	203 415,96	196 739,33	96,72	196 739,33
6	85211	Świadczenia wychowawcze- zwroty odsetek - zadania administracji rządowej - gmina		43,16		43,16
7	85212	Zwroty nienależnie pobranych przez osoby uprawnione świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz zaliczek alimentacyjnych wraz z odsetkami - zadania administracji rządowej - gmina		142 663,13		142 663,13
8	85212	Zaliczki alimentacyjne wyegzekwowane przez komorników sądowych od dłużników alimentacyjnych - zadania administracji rządowej - gmina	28 000,00	103 280,86	368,86	103 280,86

9	85212	Fundusz alimentacyjny oraz odsetki wyegzekwowane przez komorników sądowych i w postępowaniu egzekucyjnym w administracji od dłużników alimentacyjnych - zadania administracji rządowej - gmina	540 000,00	916 321,64	169,69	916 321,64
10	85212	Wpływy z tytułu kosztów upomnień - środki własne - gmina	20,00	20,40	102,00	20,40
11	85213	Refundacja składek na ubezpieczenie zdrowotne za 2015 rok - dotacja celowa - gmina	54,00	54,36	100,67	54,36
12	85214	Zwrot nienależnie pobranych zasiłków okresowych za lata ubiegłe - dotacja celowa - gmina		8 180,31		8 180,31
13	85215	Zwrot nienależnie pobranych dodatków mieszkaniowych oraz odsetki - środki własne - gmina	3 087,49	3 087,18	99,99	3 087,18
14	85216	Zwrot nienależnie pobranych zasiłków stałych za lata ubiegłe - dotacja celowa - gmina		18 657,15		18 657,15
15	85219	Wynagrodzenie płatnika za terminowe odprowadzanie do Urzędu Skarbowego pdof od pracowników MOPS, koszty upomnień - środki własne- gmina	6 575,00	6 269,27	95,35	6 269,27
16	85219	Wynagrodzenie za sprawowanie opieki - zadania administracji rządowej - gmina		2 800,00		2 800,00
17	85228	Odpłatność za usługi opiekuńcze - środki własne - gmina	761 310,00	773 223,62	101,56	773 223,62
18	85228	Odpłatność za specjalistyczne usługi opiekuńcze - zadania administracji rządowej - gmina	29 000,00	29 949,58	103,27	29 949,58
19	85305	Odpłatność za pobyt i wyżywienie dzieci w Żłobkach, odsetki, koszty upomnień oraz wynajmu pomieszczeń - środki własne - gmina	817 083,00	818 663,87	100,19	818 663,87
RAZEM			4 733 285,23	5 381 141,84	113,69	5 381 141,84

Wydatki Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Legnicy są drugą pod względem wysokości pozycją w budżecie miasta Legnicy. Prawie 80% tych środków trafia do podopiecznych Ośrodka. Pozostałe środki są przeznaczone na wynagrodzenia i utrzymanie bazy.

KADRA MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W LEGNICY
Stan zatrudnienia w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w latach 2014 – 2016
(stan na koniec grudnia 2016 r.)

Rok	2014	2015	2016
Komórki organizacyjne			
MOPS (pracownicy socjalni)	182 (64)	181 (66)	195 (63)
Żłobek Nr 1	22	21	22
Żłobek Nr 2	22	22	23
Żłobek Nr 3	23	23	23
Żłobek Nr 4	24	23	25
Noclegownia i POnMiDz	20	22	20
Dom Dziennego Pobytu	17	16	16
Oddział – DPS dla Dorosłych *)	50	49	98
Oddział – DPS dla Dzieci *)	46	46	
Ośrodek Pomocy Terapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży	14	14	11
Zespół Interwencji Kryzysowej	9	9	8
Rodzinny Dom Dziecka	2	2	2
Ogółem	431	428	443

*) Od 01.01.2016 r. obie jednostki zostały połączone jako jeden Dom Pomocy Społecznej

W 2016 roku 236 pracowników Ośrodka uczestniczyło w różnego rodzaju warsztatach i szkoleniach. Środki na ten cel pochodziły z budżetu MOPS, a także były pozyskane ze źródeł zewnętrznych. Realizowane szkolenia miały na celu podniesienie kwalifikacji zawodowych i umiejętności osób zatrudnionych. Przykładowo 64 pracowników (tj. pracownicy socjalni, asystenci rodziny) zostało przeszkolonych w zakresie poprawy bezpieczeństwa kadry pomocy społecznej, 24 osoby brały udział w warsztatach dotyczących dialogu motywującego do współpracy z trudnym klientem. Ponadto wielu pracowników uzupełniło swoje wykształcenie, kończąc szkoły średnie, wyższe oraz studia podyplomowe na kierunkach związanych z ich pracą zawodową.

W ramach aktywizacji osób bezrobotnych MOPS współpracuje czynnie z Powiatowym Urzędem Pracy w Legnicy. Efektem tej współpracy było zorganizowanie staży dla 3 osób, jak również 24 osoby uczestniczyły w pracach społecznie użytecznych.

Fluktuacja kadr w roku 2016 w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Legnicy przedstawia się następująco:

- przyjętych do pracy było 44 pracowników (w tym z 19 osobami zawarto umowy na zastępstwo),
- zwolnionych z pracy było 25 pracowników (w tym 5 osób odeszło z pracy z umów na zastępstwo, 3 pracowników przeszło na emeryturę, 1 pracownik przeszedł na rentę),
- 12 osób skorzystało z urlopów wychowawczych i bezpłatnych.

Ruchy kadrowe dotyczyły między innymi stanowisk: administracyjnych (zastępstwa), psychologów, opiekunek i pielęgniarek oraz stanowisk robotniczych. Przyczyn takiego stanu rzeczy należy upatrywać w sytuacji na rynku pracy i relatywnie niskich wynagrodzeniach w Ośrodku.

Grupy pracowników	Przyjęci	Zwolnieni
Pracownicy socjalni	3	3
Asystent rodziny, koordynator rodzinnej pieczy zastępczej	1	2
Pielęgniarki, opiekunki	5	3
Pracownicy administracji	19	6
Psycholog, pedagog, wychowawca, terapeuta	5	5
Pozostali pracownicy	11	7

POSTĘPOWANIA KONTROLNE

Ze względu na różnorodność realizowanych zadań, tak duża jednostka budżetowa, jaką jest MOPS podlega częstym postępowaniom kontrolnym, tak zewnętrznym, jak i wewnętrznym. W roku 2016 zostały przeprowadzone następujące kontrole zewnętrzne:

L.p.	Data przeprowadzenia kontroli	Organ kontrolujący	Zakres kontroli
1.	25.02.2016 r.	Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Legnicy	Kontrola w zakresie przestrzegania przepisów przeciwpożarowych w Noclegowni i Punkcie Opieki nad Matką i Dzieckiem
2.	09.03.2016 r.	Państwowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Legnicy	Ustalenie stanu faktycznego w zakresie przestrzegania wymagań higienicznych i zdrowotnych
3.	19.04. – 25.04. 2016 r.	Państwowa Inspekcja Pracy Oddział w Legnicy	Kontrola w zakresie prawnej ochrony pracy
4.	18. – 19.05.2016 r.	Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Legnicy	Kontrola przestrzegania przepisów przeciwpożarowych w Domu Pomocy Społecznej przy ul. Kubusia Puchatka 4
5.	24-25, 27-28.10. 2016 r.	Dolnośląski Urząd Wojewódzki we Wrocławiu Wydział Polityki Społecznej	Kontrola kompleksowa MOPS
6.	19.12.2016 r.	Dolnośląski Urząd Wojewódzki we Wrocławiu Wydział Polityki Społecznej	Kontrola działalności Domu Pomocy Społecznej przy ul. Grabskiego 11 i przy ul. Kubusia Puchatka 4

Zadaniem rewidenta zakładowego zatrudnionego w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Legnicy jest przeprowadzanie wewnętrznych kontroli w placówkach i działach, zgodnie z zatwierdzonym przez dyrektora MOPS planem działania na poszczególne lata. W roku 2016 rewident zakładowy przeprowadził kontrole:

L.p.	Kwartał 2016 r., w którym przeprowadzono kontrolę	Zakres kontroli
1.	IV kwartał 2015 r. - I kwartał 2016 r.	Kontrola windykacji nienależnie pobranych zasiłków stałych, okresowych i dodatków mieszkaniowych
2.	I kwartał	Kontrola wykorzystania Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych w 2015 r.
3.	II kwartał	Kontrola windykacji należności za usługi opiekuńcze wg stanu na dzień 31.12.2015 r.
4.	II kwartał	Kontrola prawidłowości pobierania i ewidencji odpłatności za wyżywienie w Domu Dziennego Pobytu w I kwartale 2016 r.
5.	II – IV kwartał	Kontrola odpłatności za pobyt dzieci w żłobkach za okres od 01.01.2016 r. do 31.05.2016 r.
6.	IV kwartał	Kontrola odpłatności za pobyt w domach pomocy społecznej w Legnicy i poza nią wg stanu na dzień 30.09.2016 r.

Zalecenia wynikające z kontroli rewidenta zakładowego wprowadzane są na bieżąco do realizacji.

ZAMÓWIENIA PUBLICZNE PRZEPROWADZONE PRZEZ MOPS

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Legnicy wydatki budżetowe są realizowane zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych oraz zasadami wydatkowania środków publicznych o wartości do 30 000 EURO.

W 2016 r. przeprowadzono 3 zamówienia publiczne o wartości powyżej 30 000 EURO każde.

L. p.	Przedmiot zamówienia	Tryb zamówienia	Data udzielenia zamówienia	Wartość zamówienia w zł	Kryteria oceny ofert	Wykonawca, któremu udzielono zamówienia	Pozostali wykonawcy uczestniczący w przetargu
1.	Przygotowanie i dowożenie ciepłych posiłków do Noclegowni i Punktu Opieki nad Matką i Dzieckiem MOPS w Legnicy	przetarg nieograniczony do 200 000 EURO	23.12.2016 r.	3,23 zł za 1 ciepły posiłek	1) cena 2) pozytywne referencje 3) wykaz min. 5 wykonanych prac zgodnych z przedmiotem zamówienia	Corleone Restauracje i Catering, Bytom Odrzański ul. Bolesława Krzywoustego 22/1	1) PA -PUU Patryk Kruszyński 59-300 Lubin ul. Jana Pawła II 2) PPHU BIOWEX s.c., Legnica ul. Panamska 59
2.	Wykonywanie fizycznych usług ochroniarskich, monitorowania obiektów, sprzątnięcia biur i posesji oraz konwoju gotówki	przetarg nieograniczony do 200 000 EURO	23.12.2016 r.	192 032,35 zł + VAT	1) cena 2) pozytywne referencje 3) certyfikat ISO w zakresie usług ochroniarskich 4) certyfikat ISO w zakresie usług sprzątnięcia	Konsorcjum: DGP Security Partner Sp. z o.o., 40-159 Katowice, ul. Jesionowa 9A - Lider, DGP Clean Partner, P.U. GOS-ZEC Sp. z o.o., SEBAN Sp. z o.o.	-

3.	Świadczenie powszechnych usług pocztowych w obrocie krajowym i zagranicznym dla MOPS	przetarg nieograniczony do 200 000 EURO	30.12.2016 r.	239 419,80 zł	1) cena 2) certyfikat ISO w zakresie usług pocztowych	POCZTA POLSKA S.A., Wrocław, ul. Zygmunta Krasieńskiego 1	-
----	--	---	---------------	---------------	--	--	---

PRACA SOCJALNA

Dział Pracy Socjalnej świadczy pomoc mieszkańcom Legnicy skierowaną bezpośrednio do środowiska.

Dział Pracy Socjalnej składa się z 53 stanowisk pracy, w tym 43 pracowników socjalnych i 6 asystentów rodziny oraz 4 pracowników administracyjnych. Działania pracowników Działu Pracy Socjalnej służą przede wszystkim wzmocnieniu klientów, odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie oraz organizowaniu warunków sprzyjających temu celowi.

Głównym zadaniem Działu Pracy Socjalnej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Powyższy cel realizowany jest przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

W 2016 roku Dział Pracy Socjalnej objął pomocą 3270 rodzin, łącznie 5567 osób.

PRACOWNICY SOCJALNI

Pracownik socjalny podejmując współpracę z rodziną, diagnozuje sytuację oraz określa plan pomocy na jej rzecz. Podejmowane działania są zróżnicowane i dostosowane do indywidualnej sytuacji.

Praca socjalna jest procesem, który ma na celu wywołanie pożądaných zmian, modyfikację sposobu funkcjonowania osoby, jej otoczenia, wzmocnienie potencjału osób, rodzin do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej i wsparcie w dążeniu do poprawy funkcjonowania. Aby powyższe założenia mogły zostać spełnione, działania podejmowane przez pracownika muszą mieć charakter intencyjny tj. muszą być zaprojektowane w oparciu o sporządzoną ocenę sytuacji (diagnozę) i zmierzać do realizacji ustalonych celów – zmiany sytuacji wyjściowej (zdiagnozowanej trudności) w zakładane rezultaty.

Jednym z narzędzi stosowanym w działaniach pracowników socjalnych jest **kontrakt socjalny**. Ma on za zadanie poprawiać skuteczność udzielanej pomocy poprzez mobilizowanie osób i rodzin do podejmowania działań usamodzielniających. Jest to pisemna umowa zawierana z osobą ubiegającą się o pomoc, określająca uprawnienia i zobowiązania stron, tj. klienta i pracownika socjalnego, które mają doprowadzić do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny. Kontrakt socjalny zawierany jest po pełnym rozpoznaniu i ocenie sytuacji rodziny ubiegającej się o pomoc. Niedotrzymanie postanowień kontraktu socjalnego, jak i odmowa jego zawarcia mogą stanowić podstawę do odmowy przyznania świadczenia lub do jego wstrzymania. **W 2016r. zawarto 159 kontraktów socjalnych z 153 osobami.**

Pracownicy socjalni są grupą zawodową, której powierzono w ostatnich latach wiele zadań z zakresu pomocy społecznej i co roku tych zadań przybywa. Praca socjalna jest usługą świadczoną w środowisku zamieszkania klienta, którego pracownik socjalny wspiera i to dlatego z jego pracą wiążą się zagrożenia wynikające z przebywania z osobami uzależnionymi, chorymi na różne choroby zakaźne, cierpiącymi na zaburzenia psychiczne lub przebywającymi wcześniej w zakładzie karnym. Oprócz możliwości zarażenia się chorobami zakaźnymi jest on narażony na groźby, wyzwiska a także na pobicie czy inną przemoc fizyczną. Pomimo zagrożeń jakie niesie ze sobą wykonywanie tego zawodu to skuteczna praca socjalna stanowi źródło satysfakcji zawodowej pracowników socjalnych, ale też z uwagi na jej trud, bywa często przyczyną wypalenia zawodowego.

Najważniejszym zadaniem pracowników socjalnych jest wsparcie słabszych grup społecznych w pokonywaniu ich problemów: wychodzeniu z ubóstwa, izolacji społecznej i nieporadności życiowej.

Do zadań Działu należy prowadzenie całości spraw w zakresie pracy socjalnej, a w szczególności :

- 1) Współpraca z organami administracji rządowej, samorządowej, organizacjami pozarządowymi oraz innymi instytucjami na terenie miasta (Sąd, Prokuratura, Policja, Straż Miejska, PUP, TPD, Straż Graniczna, Centrum „Faustynka”, Chrześcijańska Służba Charytatywną, kościoły, szkoły, służba zdrowia, itp.);
- 2) Współpraca z innymi działami Ośrodka w celu poprawienia sytuacji osób i rodzin wymagających wsparcia poprzez uzyskanie przez nich odpowiednich świadczeń;
- 3) Dokonywanie analizy i oceny zjawisk, które powodują zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej oraz kwalifikowanie do uzyskania tych świadczeń;
- 4) Przeprowadzanie wywiadów środowiskowych, kompletowanie dokumentów oraz podejmowanie innych niezbędnych czynności związanych ze świadczeniem różnorodnych form pomocy;
- 5) Ustalanie wspólnie z osobą lub rodziną zainteresowaną planu działań, celem przezwyciężenia trudnej sytuacji oraz planu pomocy;
- 6) Wnioskowanie określonych świadczeń;
- 7) Prowadzenie długofalowych działań w ramach pracy socjalnej i poradnictwa;
- 8) Udzielanie informacji, wskazówek pomocy w zakresie rozwiązywania spraw życiowych osobom i rodzinom, które dzięki tej pomocy będą zdolne samodzielnie rozwiązywać problemy będące przyczyną trudnej sytuacji życiowej, skuteczne posługiwanie się przepisami prawa;
- 9) Pomoc w uzyskaniu dla osób będących w trudnej sytuacji życiowej poradnictwa dotyczącego możliwości rozwiązywania problemów i udzielania pomocy przez właściwe instytucje państwowe, samorządowe i organizacje pozarządowe oraz wspieranie w uzyskiwaniu pomocy;

- 10) Udzielanie pomocy zgodnie z zasadami etyki zawodowej;
- 11) Koordynowanie działań socjalnych w społeczności lokalnej;
- 12) Przygotowanie sprawozdań z realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej.

Pracownicy socjalni Działu Pracy Socjalnej realizują także inne zadania:

- Przeprowadzają wywiady środowiskowe, rozeznają sytuację i wnioskuje o udzielenie pomocy w formie dostępu do świadczeń zdrowotnych. W 2016 r. w sprawie dostępu do świadczeń zdrowotnych przeprowadzono 728 postępowań (o 81 więcej niż w roku 2015);
- Uczestniczą w grupach roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego d/s Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i prowadzą pracę socjalną nakierowaną na rozwiązywanie problemu przemocy w rodzinie. W 2016 r. prowadzony był monitoring w ramach procedury Niebieska Karta w 187 środowiskach, tylko w 2016 r. wszczęto procedurę w 168 środowiskach w tym na wniosek pracownika socjalnego w 22;
- Typują osoby i zawierają kontrakty socjalne na prace społecznie użyteczne, które realizowane są w partnerstwie z PUP w Legnicy. Prace społecznie użyteczne skierowane są do osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku, korzystających jednocześnie ze świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Prace społecznie użyteczne to prace wykonywane przez bezrobotnych bez prawa do zasiłku, organizowane przez gminę w jednostkach organizacyjnych samorządu terytorialnego. W 2016 roku do wykonywania prac społecznie użytecznych skierowano przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Legnicy 60 osób, w tym 10 osób w ramach Programu Aktywizacja i Integracja (PAI);
- Typują dzieci z najuboższych rodzin do wypoczynku letniego, w 2016 r. skorzystało z tej formy pomocy 140 dzieci o 20 dzieci więcej niż w 2015 r. dzięki inicjatywie pracowników MOPS;
- Jak co roku typują rodziny do pomocy w formie Szlachetnej Paczki;
- Wypełniają karty informacyjne do fundacji w celu uzyskania wsparcia finansowego dla rodzin z problemem niepełnosprawności. W 2016 r. wypełniono 48 kart informacyjnych;
- W sezonie zimowym szczególnie nadzór sprawują nad osobami bezdomnymi przebywającymi w pomieszczeniach niemieszkalnych (altanki działkowe, strychy, piwnice), w tym celu współpracują ze Strażą Miejską, Policją i Noclegownią;
- W przypadku gdy ośrodek pomocy społecznej powźmie informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, pracownik socjalny przeprowadza w tej rodzinie wywiad środowiskowy. Po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego pracownik socjalny dokonuje analizy sytuacji rodziny i jeżeli z tej analizy wynika konieczność przydzielenia rodzinie asystenta wówczas wnioskuje o jego przydzielenie;
- Podejmują współpracę z Powiatowym Urzędem Pracy w celu aktywizacji klientów. Ponadto od IX 2016 podjęto zwiększone działania w celu aktywizacji zawodowej bezrobotnych posiadających II profil. Wydawane były skierowania na spotkania do PUP , które odbywały się

2-3 razy w miesiącu, na których skierowane osoby otrzymywały odpowiednie oferty pracy, zgodne z posiadaniem wykształceniem i kwalifikacjami. W wymienionym okresie odbyło się 9 spotkań, w których uczestniczył także pracownik Działu Pracy Socjalnej MOPS w Legnicy. Łącznie uczestniczyło w tych spotkaniach 197 osób bezrobotnych, będących klientami MOPS, z pośród których 17 osób znalazło zatrudnienie. Spotkania będą kontynuowane w 2017 r.

W 2016 r. pracownicy socjalni objęli pomocą finansową, rzeczową i pracą socjalną 3270 rodzin, łącznie 5567 osób. Trudno oszacować efekty pracy socjalnej m.in. z powodu długofalowości podejmowanych działań, złożoności problemów a także zdarzających się powrotów do dysfunkcji, w szczególności osób uzależnionych, jednakże realizację niektórych jej celów można przedstawić liczbowo, co obrazuje poniższa tabela:

WYBRANE CELE PRACY SOCJALNEJ (porównanie lata 2014-2016)

Lp.	Elementy pracy socjalnej	2014	2015	2016
1.	Uzyskaniu świadczeń alimentacyjnych, uzmysłowienie klientowi korzyści wynikających z zabezpieczenia świadczeń dziecku	158	133	131
2.	Uregulowanie sytuacji prawnej dziecka	52	40	35
3.	Usprawnienie w załatwianiu spraw bieżących i urzędowych	527	520	359
4.	Ustalenie uprawnień do renty inwalidzkiej lub emerytury z ZUS	62	58	64
5.	Doprowadzenie do ustalenia stopnia niepełnosprawności	181	185	184
6.	Zorganizowanie dezynfekcji, dezynsekcji w mieszkaniach	6	12	2
7.	Złożenie wniosku o przydział mieszkania w ZGM	106	48	69
8.	Utrzymanie ciągłości dodatku mieszkaniowego	499	349	491
9.	Utrzymanie mieszkania poprzez regulowanie opłat	434	376	375
10.	Utrzymanie czystości w mieszkaniu	472	282	310

11.	Znalezienie zatrudnienia odpowiedniego do stanu zdrowia	79	54	54
12.	Pomoc w zakresie prawidłowego gospodarowania budżetem domowym	354	265	275
13.	Nabycie przez klienta umiejętności radzenia sobie z prowadzeniem gospodarstwa domowego	235	180	183
14.	Poprawa funkcjonowania klienta w środowisku	601	584	508
15.	Uzyskanie wsparcia w środowisku	499	123	172
16.	Wzrost samodzielności i aktywności klienta	306	247	238
17.	Doprowadzenie do uregulowania zadłużeń	119	121	100
18.	Uregulowanie sytuacji prawnej lokalu	52	29	45
19.	Doprowadzenie do zabezpieczenia mieszkań przed zimą (wstawienie okien, sprawdzenie stanu technicznego pieca przez OGM)	47	35	28
20.	Doprowadzenie do zarejestrowania w PUP osób pozostających bez pracy	238	228	231
21.	Zapewnienie ciepłych posiłków w szkołach dla dzieci	686	595	592
22.	Wytypowanie dzieci z rodzin najuboższych do wypoczynku letniego	144	121	140
23.	Pomoc w uzyskaniu podręczników szkolnych	109	85	16
24.	Pomoc w dotarciu do lekarza czy poradni specjalistycznej w celu diagnozy leczenia i rehabilitacji	74	62	64
25.	Działania interwencyjne w sytuacji stwierdzenia naruszenia praw dziecka	39	28	33
26.	Wystąpienie do sądu z informacją o rażących zaniedbaniach wychowawczych	31	20	29
27.	Pomoc w nawiązywaniu zerwanych więzi rodzinnych	49	47	39

28.	Uzyskanie sprzętu medycznego bądź ortopedycznego	15	5	17
29.	Zorganizowanie pomocy sąsiedzkiej dla osoby niepełnosprawnej	32	24	36
30.	Zapewnienia opieki osobie starszej lub niepełnosprawnej przez rodzinę	17	22	32
31.	Doprowadzenie do konsultacji psychologicznej, psychiatrycznej	105	62	71
32.	Podjęcia leczenia w Poradni Zdrowia Psychicznego	66	46	59
33.	Umieszczeniu osoby w szpitalu psychiatrycznym	8	9	6
34.	Podjęcie działań w celu częściowego bądź całkowitego ubezwłasnowolnienia	13	11	29
35.	Podjęcie leczenia odwykowego	102	64	63
36.	Zgłoszenie do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych lub motywowanie najbliższego otoczenia do zgłoszenia osoby nadużywającej alkoholu do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	28	20	35
37.	Podjęcie terapii w MONAR	8	12	18
38.	Pomoc w dotarciu do odpowiedniej grupy wsparcia	104	68	71
39.	Współpraca z kuratorem w celu poprawy funkcjonowania rodziny	128	120	132
40.	Współpraca z pedagogiem szkolnym w celu poprawy funkcjonowania rodziny	155	122	134
41.	Skierowanie dzieci na zajęcia pozalekcyjne: świetlice, szkoły	72	58	63
42.	Wytypowanie osób do prac społecznie użytecznych	58	63	60
43.	Pomoc w uzyskaniu podstawowego sprzętu gospodarstwa domowego	100	102	107

44	Pomoc w przezwyciężeniu trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu Zakładu Karnego	60	52	60
45	Monitoring w ramach procedury Niebieska Karta – Pomoc Społeczna	250	253	187
46	Wypełnianie karty informacyjnej dla potrzeb fundacji	82	80	48

Oprócz bezpośredniej pracy w środowisku pracownicy socjalni przeprowadzają wywiady dla potrzeb innych instytucji pomocowych, przygotowują odpowiedzi, opinie o rodzinie na wnioski sądów, prokuratury, policji oraz urzędów. W 2016 r. można zauważyć zwiększenie liczby wystąpień Sądu - Wydział III Rodzinny i Nieletnich w Legnicy w sprawach dotyczących władzy rodzicielskiej - o sporządzenie o opinii o rodzinie. W 2016 r. w powyższych sprawach sporządzono 259 opinii (w 2015 było ich 110).

Z każdym rokiem pracownikom socjalnym przybywa nowych zadań i obowiązków. I tak od 2014 r. zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 09.06.2011 r. (Dz.U. z 2013 poz. 135 jt. z późn. zm.) zadaniem gminy jest udzielanie wsparcia rodzinom znajdującym się w sytuacji kryzysowej oraz pomocy w rozwiązywaniu ich problemów życiowych, w tym w wychowywaniu dzieci. Praca z rodziną na poziomie gminy obejmuje analizę sytuacji rodziny i przyczyn kryzysu, wzmocnienie jej funkcji, rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych, pomoc w integracji rodziny oraz przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny. W sytuacji ingerencji w rodzinie, której konsekwencją jest umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej, służby gminne mają dążyć do reintegracji rodziny i powrotu dziecka do środowiska rodzinnego. Te zadania wykonują pracownicy Działu Pracy Socjalnej.

Pracownicy socjalni na wniosek organizatora pieczy zastępczej, w przypadku gdy rodzinie nie został przydzielony asystent rodziny, zobowiązani są dokonywać analizy aktualnej sytuacji rodzinnej dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej i współpracować z rodziną biologiczną w celu jej reintegracji. W 2016 r. pracownicy Działu Pracy Socjalnej na wniosek organizatorów pieczy zastępczej dokonali analizy sytuacji w 267 rodzinach (w 2015r. w 125 rodzinach) i podjęli stosowne, często długofalowe działania wobec rodzin biologicznych, które wyraziły wolę reintegracji rodziny.

Ponadto od grudnia 2014 r. MOPS w Legnicy rozpoczął realizację Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (PO PŻ) realizowanego w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD). Jest to nowy program, który polega na dostarczeniu osobom najuboższym w Polsce pomocy żywnościowej w formie paczek lub posiłków. Dodatkowo wobec osób objętych Programem realizowane są różne działania towarzyszące, mające na celu włączenie

społeczne. Pomoc kierowana jest do osób w najtrudniejszej sytuacji, których dochód nie przekracza 150 % odpowiedniego kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania z pomocy społecznej. Program stanowić ma uzupełnienie działań gminy w zakresie udzielania pomocy żywnościowej najuboższym mieszkańcom. Minister Pracy i Polityki Społecznej ośrodkom pomocy społecznej powierzył rolę rozpowszechnienia informacji o realizacji PO PŻ i wskazywanie najbliższych miejsc, w których wydawane są artykuły spożywcze.

W Legnicy do realizacji programu przystąpiło I kwartałe 2016 TPD a od II kwartału 2016 r. rolę tę przejął Caritas Polska i żywność wydawana była w wybranych parafiach w Legnicy.

Pracownicy socjalni informowali o realizacji PO PŻ i kwalifikowali osoby do uzyskania tej formy pomocy, wydając w tym celu skierowania na specjalnym druku. W 2016 r. pracownicy socjalni wydali 376 skierowań rodzinom, z pomocy żywnościowej skorzystało łącznie 711 osób.

Od 2016 r. w związku z wprowadzeniem tzw. Programu Rodzina 500 plus zgodnie z art. 15.1-2 ustawy z dnia 11.02.2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci jeśli w stosunku do osoby ubiegającej się o przyznanie świadczenia wychowawczego lub osoby pobierającej to świadczenie wystąpią wątpliwości dotyczące sprawowania opieki nad dzieckiem, w tym również w przypadku wydatkowania świadczenia wychowawczego niezgodnie z celem lub marnotrawienia świadczenia wychowawczego, organ właściwy oraz marszałek województwa mogą zwrócić się do kierownika ośrodka pomocy społecznej o przeprowadzenie rodzinnego wywiadu środowiskowego, o którym mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 930), w celu weryfikacji tych wątpliwości. W 2016 r. pracownicy socjalni na wniosek kierownika Działu Świadczeń Rodzinnych przeprowadzili 10 wywiadów środowiskowych w rodzinach, w których zachodziły wątpliwości dotyczące sprawowania opieki nad dzieckiem. Coraz częściej docierają do pracowników socjalnych sygnały dotyczące marnotrawienia świadczenia wychowawczego, wiąże się to z koniecznością nawiązania kontaktu i rozeznania sytuacji w danych rodzinach. Świadczenie 500 plus nie spowodowało znacznego spadku liczby świadczeniobiorców, natomiast ze względu na częste doniesienia, nie zawsze potwierdzone, wymagają od pracowników, wzmożonego, czasochłonnego monitorowania wydatków przez rodziny.

ASYSTENT RODZINY

Asystent rodziny działa na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r. z póź. zm. Zadania i uprawnienia asystenta rodziny regulują art. 12, 13, 15 w/w ustawy. Asystent rodziny wspomaga działania pracownika socjalnego. W myśl ww. ustawy przydzielanie asystenta rodziny było zadaniem fakultatywnym gminy od dnia 8 czerwca 2012 r. do 31 grudnia 2014 r., a stało się obligatoryjnym od 1 stycznia 2015 r. Podopieczni MOPS w Legnicy tą formą pomocy obejmowani są już od XI 2012 r.

Do zadań asystenta rodziny należy w szczególności: opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną, współpraca w tym zakresie z rodziną, pracownikiem socjalnym.

Asystent rodziny ma udzielać pomocy powierzonym do opieki rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, opiekuńczo-wychowawczych, udzielać wsparcia w poszukiwaniu pracy, w edukacji dzieci, podejmować w razie potrzeby działania interwencyjne i zaradcze w rodzinie. Działania asystenta i rodziny zmierzają do jej usamodzielnienia i pozostawienia dzieci w rodzinie, w środowisku zapewniającym im poczucie bezpieczeństwa i prawidłowy rozwój. Praca asystenta rodziny polega na ciągłym rozwijaniu i modyfikowaniu pracy, elastycznym reagowaniu na potrzeby i kryzysy osób wspieranych oraz dużej częstotliwości spotkań i dostosowanie ich do długości wykonywanego działania.

Ponadto należy zauważyć, że asystent rodziny nie tylko ma współpracować z rodziną dziecka w fazie oddziaływań profilaktycznych i wzmocnienia kompetencji wychowawczych rodziny, ale także ma obowiązek współpracować z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej w celu wsparcia powrotu dzieci z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych w sytuacjach koniecznej ingerencji sądu rodzinnego we władzę rodzicielską. Wspólne działania mają w tym przypadku służyć jak najszybszemu powrotowi dziecka do domu i reintegracji rodziny.

Do obowiązków asystenta rodziny należy także sporządzanie stosownej dokumentacji, współpraca z instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny, współpraca z zespołem interdyscyplinarnym ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz monitorowanie sytuacji po zakończeniu pracy w rodzinie.

Liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę od 1 stycznia 2015 r. nie może przekroczyć 15.

Asystenci rodziny w 2016 r. objęli pomocą 96 rodzin, w tym 253 dzieci w wieku do 18 lat. W 14 rodzinach w 2016 r. zrealizowano plan pracy dotyczący usamodzielnienia się, 8 rodzin zrezygnowało z tej formy pomocy w trakcie realizacji planu, w 14 środowiskach, z uwagi na niewywiązywanie się z planu działania i unikanie kontaktu zakończono pracę asystenta rodziny, natomiast w 2 rodzinach zakończono pracę z powodu zmiany miejsca zamieszkania poza Legnicę.

W związku z wprowadzeniem ustawy "Za życiem" od 2017 r. zwiększy się liczba zadań dla asystentów rodziny.

Do katalogu zadań asystenta rodziny, uregulowanych w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, dodano zadanie nowe – realizacja zadań określonych w ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. Rozwiązania ustawy wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2017 r. Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r.

o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, poszerzając wachlarz zadań przypisanych asystentowi rodziny, powierzyła mu zadanie realizowane jako usługę powszechnie dostępną, polegającą na koordynacji wsparcia dla kobiet w ciąży i ich rodzin, zwłaszcza w odniesieniu do kobiet posiadających zaświadczenie o ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniu albo nieuleczalnej chorobie zagrażającej życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Kobiety w ciąży i ich rodziny będą mogły każdorazowo zgłosić potrzebę objęcia wsparciem asystenta rodziny do gminy. Asystent rodziny – na wniosek osób uprawnionych – stanie się koordynatorem działań pomocowych. W tych przypadkach nie będzie miał zastosowania art. 11 ust. 1–3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, tj. obowiązek przeprowadzania wywiadu środowiskowego w rodzinie przez pracownika socjalnego w celu dokonania analizy sytuacji rodziny. Nowy zakres zadań wiąże się z przypisaniem mu nowych zadań związanych z nową grupą docelową, którą stanowią kobiety w ciąży i ich rodziny.

ŚWIADCZENIA WYNIKAJĄCE Z USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ

Zadaniem pomocy społecznej jest podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin znajdujących się w trudnych sytuacjach życiowych oraz ich integracji ze środowiskiem. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Pomoc ta poprzedzona jest procesem rozpoznawania potrzeb, zdiagnozowaniem sytuacji potrzebujących osób i opracowaniem adekwatnego i optymalnego planu pomocy. Potrzeby tych osób i rodzin powinny zostać uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i mieszczą się w możliwościach pomocy.

Pomoc społeczna ma za zadanie przyznawanie i wypłacanie przewidzianych ustawą świadczeń, pracę socjalną, prowadzenie i rozwój niezbędnej infrastruktury socjalnej, analizę i ocenę zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej, realizację zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych, rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomoc w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Świadczenia z pomocy społecznej przysługują osobom i rodzinom, które spełniają tzw. kryterium dochodowe, które wynosi dla osoby samotnie gospodarującej – **634 zł**, dla osoby w rodzinie - **514 zł**. Obliczając kryterium dochodowe na osobę w rodzinie sumuje się przychody wszystkich członków rodziny (np. zarobki, renty i emerytury, zasiłek dla bezrobotnych, dodatek mieszkaniowy – to tylko przykłady – uwzględnianych dochodów może być więcej). Są to dochody netto, czyli bez podatku oraz składek na ubezpieczenia. Katalog świadczeń pomocy społecznej wyróżnia dwa podstawowe rodzaje świadczeń: **świadczenia pieniężne i niepieniężne**. Do świadczeń pieniężnych zaliczają się: zasiłek stały, zasiłek okresowy, zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy, natomiast do świadczeń niepieniężnych składki na ubezpieczenie zdrowotne, składki na ubezpieczenie społeczne, sprawienie pogrzebu, schronienie, niezbędne ubranie, posiłek, usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, kompletowanie dokumentacji w sprawie kierowania do domu pomocy społecznej, praca socjalna, poradnictwo specjalistyczne.

ZESTAWIENIE FORM POMOCY W LATACH 2014 – 2016

Formy pomocy	2014		2015		2016	
	Liczba osób	Kwota w zł	Liczba osób	Kwota w zł	Liczba osób	Kwota w zł
<i>zasilki stałe</i>	753	3 191 605	746	3 265 847	767	3 863 065
<i>zasilki okresowe</i>	2258	3 532 000	1792	2 824 171	1638	2 658 300
<i>usługi opiekuńcze</i>	814	6 385 975	855	6 100 000	916	6 946 677
<i>specjalistyczne usługi opiekuńcze</i>	44	420 000	45	501 234	42	561 009
<i>zasilki celowe</i>	3066	1 894 258	2215	2 110 680	2030	1 558 064
<i>sprawienie pogrzebu</i>	37	73 454	31	58 320	33	64 362
<i>program rządowy „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” + dożywianie (śr własne)</i>	¹ C* 1630	186 950	1	80	500	75 000
	K* 342	149 272	373	117 346	306	124 061
	N* 499	243 761	511	241 144	466	190 777
	D* 940	423 741	949	471 467	846	424 958
	3411	1 003 724	1834	830 037	2118	814 796
<i>opiekunowie prawni</i>	42	102 290	47	114 787	43	120 708

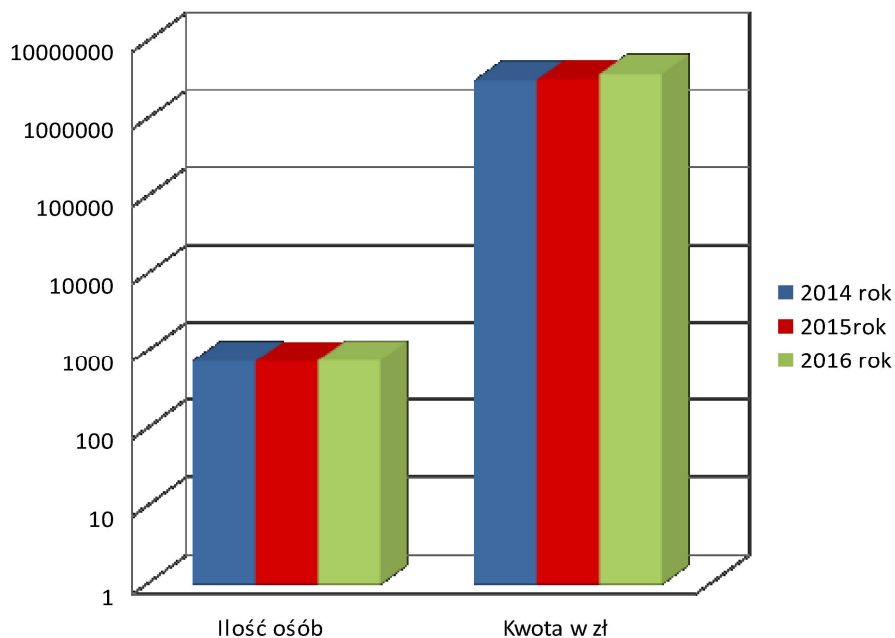
¹*C – zasilki celowe na zakup posiłku, K – „Kolorowa”, N – Noclegownia, D – dzieci w szkołach i przedszkolach, oraz osoby korzystające z posiłków w innych placówkach (refundacje)

ZASIŁKI STAŁE

Zgodnie z art. 37 ustawy o pomocy społecznej zasiłek stały przysługuje pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, bądź osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, które wynosi odpowiednio 634 zł dla osoby samotnie gospodarującej oraz 514 zł na osobę w rodzinie.

W przypadku osoby samotnie gospodarującej wysokość zasiłku stałego jest różnicą pomiędzy kryterium dochodowym a dochodem tej osoby. Podobnie w rodzinie, zasiłek stały jest różnicą pomiędzy kryterium dochodowym na osobę w rodzinie, a faktycznym dochodem przypadającym na jednego członka rodziny. Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej ustalono maksymalną kwotę zasiłku stałego w wysokości 604 zł.

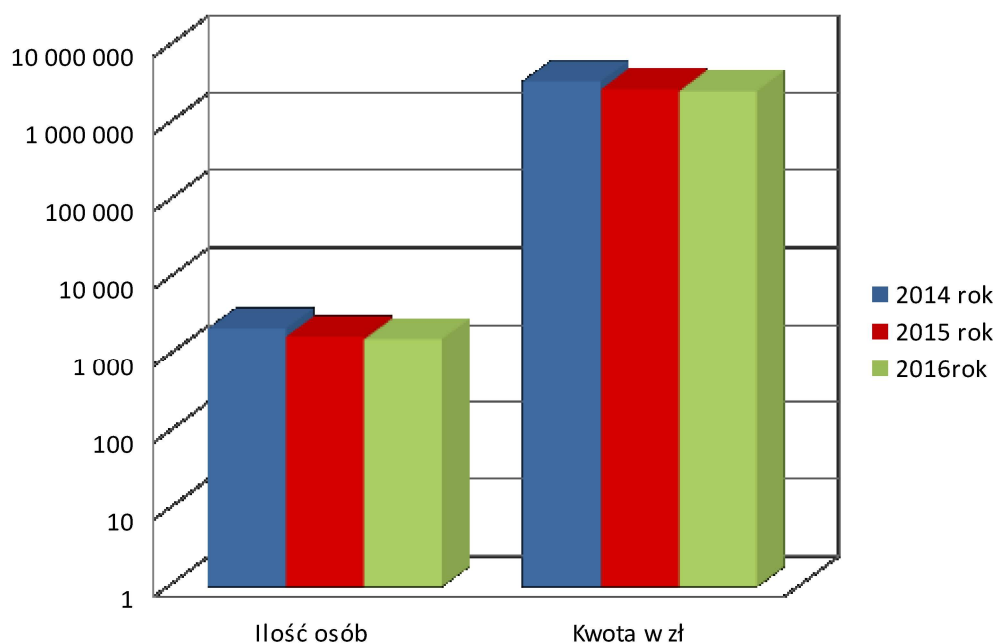
Wykres przedstawia wzrost wydatkowanych w 2016 roku na ten cel środków finansowych. Powodem jest wzrost kryterium dochodowego od października 2015 roku a co za tym idzie możliwość przyznania zasiłku w wyższej kwocie w stosunku do lat ubiegłych.

ZASIŁKI OKRESOWE

W myśl artykułu 38 ustawy o pomocy społecznej zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego oraz potrzeby ochrony macierzyństwa i wielodzietności. Katalog przyczyn wyliczonych w ustawie ma charakter przykładowy, bowiem każda trudna sytuacja połączona z niemożliwością jej przezwyciężenia będzie uprawniała do otrzymania tej formy pomocy. Zasiłek okresowy jest świadczeniem pieniężnym z pomocy społecznej, którego otrzymanie uzależnione jest od spełnienia kryterium dochodowego.

Analizując poniższy wykres wywnioskować można, że zarówno liczba osób uprawnionych oraz wydatkowana kwota na zasiłki okresowe na przestrzeni lat 2014 -2016 ulega obniżeniu. Powodem takiej sytuacji może być fakt, że w wyniku efektywnie przeprowadzonej pracy socjalnej osoby korzystające, w myśl zasady pomocniczości wykorzystują swoje uprawnienia i możliwości i w pierwszej kolejności korzystają z innych zabezpieczeń społecznych, podejmują pracę zarobkową bądź wykazują pracę dorywczą (wysokość zasiłku uzależniona jest od wysokości dochodu).

Wysokość zasiłku okresowego ustalana jest w podobny sposób jak zasiłku stałego, tzn. od wysokości odpowiedniego kryterium dochodowego odejmuje się dochód osoby lub rodziny. Minimalna wysokość zasiłku nie może być niższa niż 20 zł. Wprowadzono zasadę ustalającą minimalną kwotę zasiłku jako określony procent różnicy pomiędzy kryterium dochodowym a dochodem osoby lub rodziny. Procent ten wynosi:

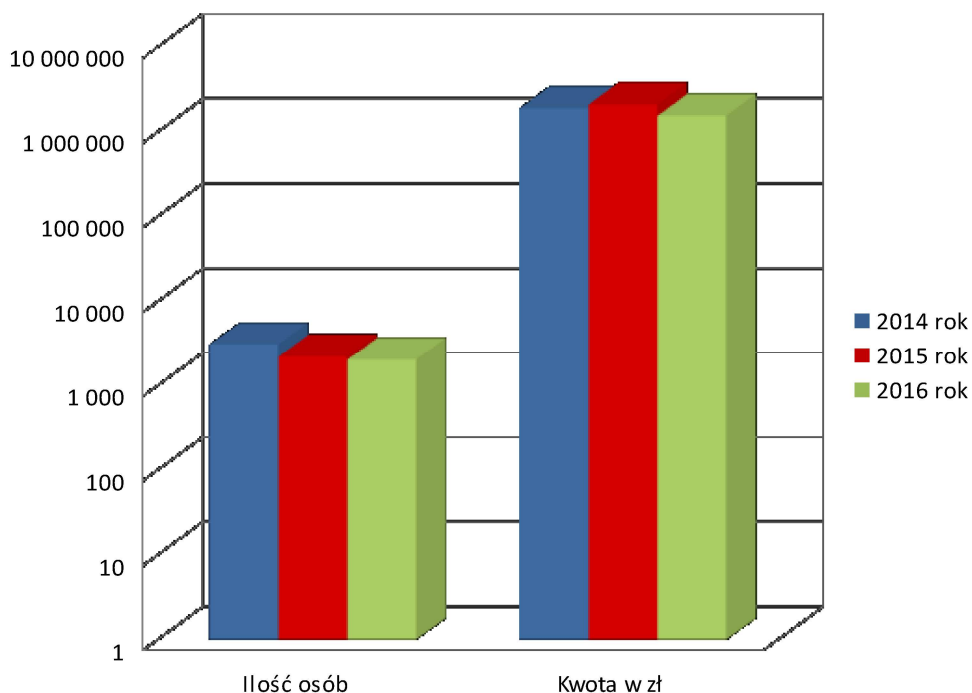
- w przypadku osoby samotnie gospodarującej 50% różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby,
- w przypadku rodziny – 50% różnicy między kryterium dochodowym rodziny a dochodem rodziny.

Ta zasada to gwarancja wypłacenia 50% zasiłku okresowego. Jednak ośrodek pomocy społecznej może wypłacać zasiłek w wysokości 100%, jeśli w swoim budżecie znajdzie na ten cel środki finansowe. Z uwagi na zmianę progów kryterium dochodowego w 2015r. minimalna wysokość zasiłku okresowego dla osoby samotnie gospodarującej uległa zwiększeniu i wynosi 317 zł.

ZASIŁKI CELOWE

Zasiłek celowy może być przyznany w celu zaspokojenia niezbędnych potrzeb bytowych, np. na pokrycie kosztów leczenia, zakupu żywności, leków, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, kosztów drobnych remontów oraz sprawienia pogrzebu. W odróżnieniu od zasiłku okresowego jest to świadczenie jednorazowe, mające charakter uznaniowy. Wysokość przyznawanych osobom i rodzinom zasiłków celowych zależy od ilości i jakości potrzeb wszystkich osób kwalifikujących się do tej formy pomocy, środków finansowych będących w dyspozycji organu pomocy społecznej, ale przede wszystkim od sytuacji życiowej wnioskodawców (sytuacji zdrowotnej, zawodowej, materialnej) pomocy społecznej, ale przede wszystkim od sytuacji życiowej wnioskodawców (sytuacji zdrowotnej, zawodowej, materialnej). Warto dodać, że zasiłek celowy jest jednym ze świadczeń przysługującym cudzoziemcom, którzy otrzymali zgodę na pobyt tolerowany w Polsce oraz cudzoziemcom będącym ofiarami handlu ludźmi.

Z przedstawionego poniżej wykresu wynika, że w 2016 roku zarówno liczba uprawnionych jak i kwota wydatkowana na ten cel wykazuje tendencję zniżkową. Powodem prawdopodobnie jest wprowadzenie programu 500 plus, który pozytywnie wpłynął na zmniejszenie przyznawanych zasiłków. Rodziny wielodzietne stać, bowiem na zakup odzieży, obuwia, czy przyborów szkolnych dla dzieci. Znaczna część wydatkowanej kwoty to zasiłki celowe na dofinansowanie do zakupu węgla, bądź koks oraz dofinansowanie opłat gazu i energii w celach grzewczych.

USŁUGI OPIEKUŃCZE

Problemy osób starszych obejmują trudności w codziennym funkcjonowaniu człowieka, są wynikiem fizjologicznych lub patologicznych procesów starzenia się i mogą wystąpić w różnych fazach starzenia się. Natomiast problemem rodziny jest ograniczenie możliwości świadczenia pomocy i opieki. Ograniczenia te są efektem obciążeń związanych z funkcjonowaniem rodziny lub patologii życia rodzinnego.

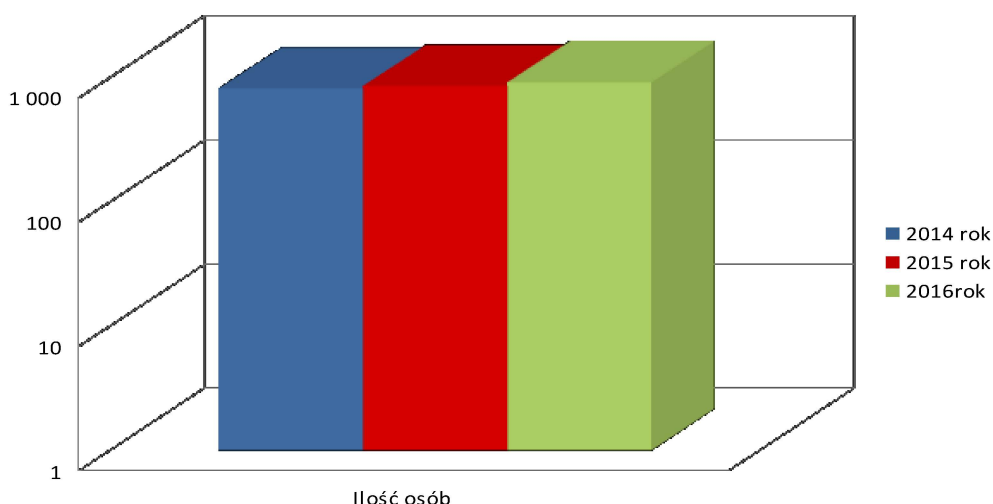
W oparciu o art. 17 ust 11 ustawy o pomocy społecznej, świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania należy do zadań własnych z zakresu pomocy społecznej o charakterze obowiązkowym, realizowanym przez gminy. Zgodnie z art. 50 w/w ustawy osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych.

Usługi mogą być także przyznane osobie, która wymaga pomocy innych, a rodzina nie może takiej pomocy zapewnić. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Stanowią uzupełnienie pomocy, której nie jest w stanie zapewnić rodzina. Na podstawie obowiązującej uchwały Rady Miasta w Legnicy z dnia 24 października 2005 r. nr XXXIX/398/05 ze zmianami w sprawie określania szczegółowych warunków przyznawania świadczeń z pomocy społecznej oraz częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat za świadczenia z pomocy społecznej i trybu ich pobierania, oraz uwzględniając

sytuację dochodową rodziny/osoby ustala się odpłatność za świadczone usługi. Cena za 1 godzinę usług opiekuńczych ustalona jest zgodnie z umową zawartą w trybie przetargu nieograniczonego. W 2014 roku i 2015 roku cena za 1 godzinę świadczonych usług opiekuńczych wynosiła 13,60 zł. W 2016 roku odpłatność za jedną godzinę usług wynosiła 14 zł.

W ubiegłych latach ilości osób korzystających z tej form pomocy oraz wydatki poniesione na ich realizację kształtują się następująco:

- 2014 rok – 814 osób na kwotę 6 385 975 zł,
- 2015 rok – 855 osób na kwotę 6 100 000 zł,
- 2016 rok – 916 osób na kwotę 6 946 677 zł,

SPECJALISTYCZNE USŁUGI OPIEKUŃCZE

Organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi jest zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej realizowanym przez jednostki samorządu terytorialnego. Wojewoda zapewnia środki finansowe na realizację zadania, ustala sposób jego realizacji oraz sprawuje nadzór nad wykonaniem tego zadania. Specjalistyczne usługi opiekuńcze przyznawane są zgodnie z ustawą o pomocy społecznej i rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. (Dz. U. 189 poz.1598) w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych oraz rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 6 lipca 2006r. (Dz. U.134 poz.943) zmieniającego rozporządzenie w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych.

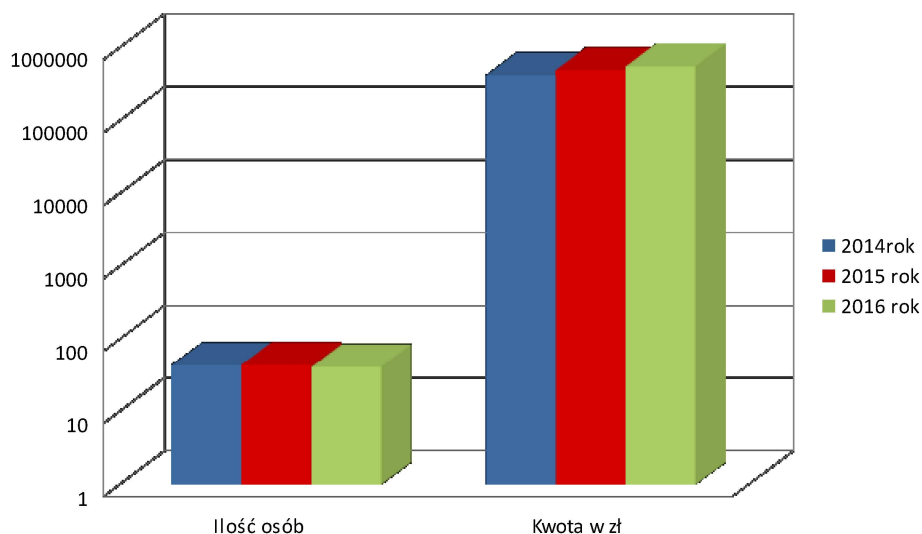
Specjalistyczne usługi opiekuńcze winny świadczyć osoby posiadające kwalifikacje do wykonywania zawodu pracownika socjalnego, psychologa, pedagoga, logopedy, terapeuty

zajęciowego, pielęgniarki, asystenta osoby niepełnosprawnej, opiekunki środowiskowej, specjalisty w zakresie rehabilitacji medycznej, fizjoterapeuty lub innego zawodu dającego wiedzę i umiejętności pozwalające świadczyć specjalistyczne usługi.

Odpłatność za świadczone specjalistyczne usługi ustala się uwzględniając sytuację dochodową rodziny/osoby oraz na podstawie w/w rozporządzenia. Cena za 1 godzinę specjalistycznych usług opiekuńczych ustalona jest zgodnie z umową zawartą w trybie przetargu nieograniczonego. Od stycznia 2014 roku do grudnia 2015 roku odpłatność za specjalistyczne usługi opiekuńcze wynosiła 15,00 zł. Natomiast w 2016 roku odpłatność wynosiła 15,40 zł za godzinę specjalistycznych usług. Odpłatność podopiecznych korzystających z tej formy pomocy jest uzależniona od osiągniętego przez osobę lub rodzinę dochodu i ulega zmianie wraz ze zmianą dochodu.

W ubiegłych latach ilości osób korzystających z tej form pomocy oraz wydatki poniesione na ich realizację kształtują się następująco:

- 2014 rok – 44 osoby na kwotę 420 000 zł,
- 2015 rok – 45 osób na kwotę 501 234 zł,
- 2016 rok – 42 osoby na kwotę 561 009 zł.

PROGRAM RZĄDOWY „POMOC PAŃSTWA W ZAKRESIE DOŻYWIANIA”

Wsparcie w formie posiłków z programu rządowego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” udzielane jest: dzieciom, do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej; uczniom, do czasu zakończenia edukacji na poziomie ponadgimnazjalnym oraz osobom i rodzinom spełniającym przesłanki z art. 7 ustawy z 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, tj, osobom, których sytuacja

jest w jakiś sposób trudna i skomplikowana. Szczególnej ochronie podlegają osoby samotne, w podeszłym wieku, chore i niepełnosprawne.

Stosownie do art. 48 ustawy o pomocy społecznej osoba lub rodzina ma prawo między innymi do posiłku jeżeli jest tego pozbawiona. W myśl art. 48 b ust. 2 ustawy, pomoc doraźna albo okresowa w postaci jednego gorącego posiłku dziennie przysługuje osobie, która własnym staraniem nie może go sobie zapewnić.

Ponadto, zgodnie z obowiązującą uchwałą Rady Miejskiej z dnia 27 stycznia 2014 r. osoby, których dochód lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 150 % kryterium dochodowego obowiązującego w pomocy społecznej mają prawo do pomocy w formie posiłku bez obciążenia zwrotem poniesionych na tę formę pomocy wydatków. Kwota 150 % kryterium dochodowego na osobę samotnie gospodarującą wynosi 951 zł a w rodzinie 771 zł na osobę w rodzinie

Pomoc w zakresie dożywiania może być zatem udzielona nieodpłatnie osobom i rodzinom, jeżeli ich dochód, zarówno osoby samotnie gospodarującej, jak i osób w rodzinie, nie przekracza 150 % kryterium dochodowego określonego w art.8, ust.1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej, tj. odpowiednio 951 zł dla osoby samotnie gospodarującej i 771 zł na osobę w rodzinie.

Dzieci i młodzież realizujące obowiązek szkolny lub obowiązek nauki spożywają posiłki w szkole (przedszkolu, żłobku). Jeżeli szkoła nie posiada warunków do przygotowania lub wydawania posiłków, zapewnia się spożywanie posiłków poza szkołą. Właściwą organizację zajęć i opiekę w przypadku spożywania posiłków w czasie zajęć poza szkołą zapewnia dyrektor szkoły. Dzieciom spożywającym posiłki w szkole zapewnia się jednakowe posiłki pod względem ilościowym i jakościowym, z wyjątkiem posiłków w ramach diety.

Beneficjentami programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” mogą być również osoby dorosłe, które z takiej formy pomocy chcą korzystać (oczywiście po spełnieniu wymogów formalnych). Wiele osób – spełniających wymagania formalne – nie chce korzystać z pomocy oferowanej przez Ośrodek, powodem jest bardzo często niechęć do korzystania z pomocy społecznej (np. względy ambicjonalne). Osoby te deklarują, że posiłki zapewniają sobie we własnym zakresie. W roku 2016 poza pomocą w formie posiłków skierowanych dla dzieci Ośrodek realizował tę formę pomocy w Noclegowni dla Bezdomnych oraz w Restauracji „Kolorowa”.

OPIEKUNOWIE PRAWNI

Wynagrodzenie należne opiekunowi prawnemu z tytułu sprawowania opieki przyznanej przez Sąd, wypłacane jest zgodnie z art. 36 pkt 1 lit. h ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. Zgodnie z powołaną ustawą świadczenia pieniężne z pomocy społecznej przyznaje się i wypłaca

za okres miesiąca kalendarzowego, począwszy od miesiąca, w którym został złożony wniosek wraz z wymaganą dokumentacją. Pokrywane jest ono z dochodów lub majątku osoby dla której opiekun jest ustanowiony. Jeśli osoba ta nie posiada odpowiednich dochodów lub majątku, wynagrodzenie to pokrywane jest ze środków publicznych i wypłacane przez Ośrodek pomocy społecznej. Ponadto zgodnie z art.53 a wynagrodzenie za sprawowanie opieki wypłaca się w wysokości ustalonej przez Sąd. Wynosi ono nie więcej niż 10 proc. miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej podawanego przez GUS za okres poprzedzający jego przyznanie.

Znowelizowana ustawa z dnia 18 marca 2011 roku zwalnia organ pomocy społecznej z konieczności przeprowadzania rodzinnego wywiadu środowiskowego z potencjalnym opiekunem oraz wydania w tej sprawie decyzji administracyjnej. Taka zmiana upraszcza procedurę jego wypłaty. Jest to uzasadnione tym, że o jego przyznaniu oraz wysokości decyduje sąd. Ponadto otrzymanie tego świadczenia nie jest uzależnione od osiągnięcia dochodów spełniających kryterium dochodowe uprawniające do świadczeń z pomocy społecznej.

POMOC INSTYTUCJONALNA

Dział Pomocy Instytucjonalnej tut. Ośrodka przygotowuje decyzje kierujące mieszkańców Legnicy do:

- domów pomocy społecznej,
- Domu Dziennego Pobytu,
- Środowiskowego Domu Samopomocy

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu. Zgodnie z art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity: Dz. U. z 2016 r., poz. 930 ze zm.) osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej.

Osoby umieszczone w latach 2014 – 2016 w domach pomocy społecznej z podziałem na typy domów

Typ domu pomocy społecznej	2014	2015	2016
dla przewlekle somatycznie chorych	32	47	36
dla przewlekle psychicznie chorych	5	8	6
dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	1	5	7
dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie	0	2	1
Łącznie umieszczonych	38	62	50

Zdecydowana większość umieszczonych w domach pomocy społecznej (ponad 71%) to osoby przewlekle somatycznie chore w podeszłym wieku. Ich liczba w stosunku do roku poprzedniego zmalała o 11 osób. O 2 osoby wzrosła natomiast liczba osób umieszczonych w domach pomocy społecznej dla osób niepełnosprawnych intelektualnie. W roku 2016 w Domu Pomocy Społecznej w Legnicy przy ul. Grabskiego 11 umieszczonych zostało 17 osób (o 5 osób mniej niż w ubiegłym roku), a 19 osób w domach pomocy społecznej dla somatycznie chorych w innych powiatach (w tym 15 w „Prząśniku” w Brenniku).

**Osoby oczekujące na umieszczenie w domach pomocy społecznej
w latach 2014 - 2016 z podziałem na typy domów**

Typ domu pomocy społecznej	2014	2015	2016
dla przewlekle somatycznie chorych	39	35	36
dla przewlekle psychicznie chorych	12	14	11
dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	1	0	0
dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie	0	0	1

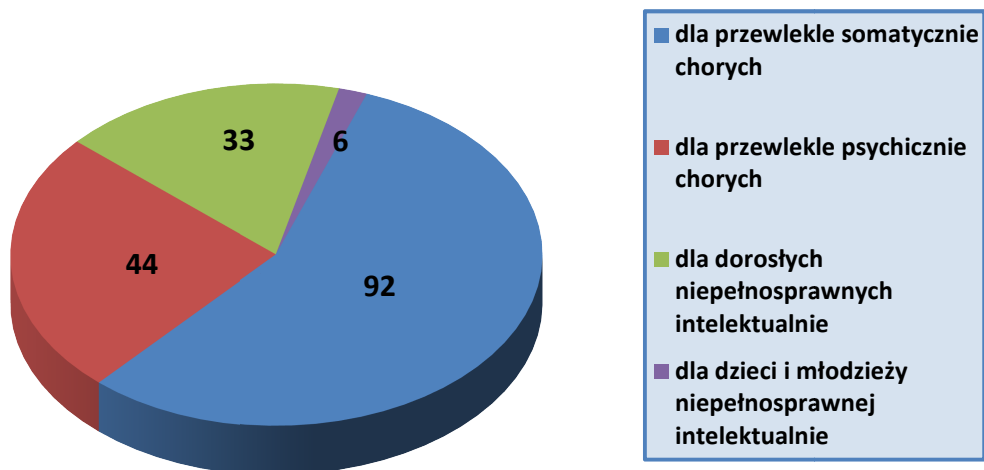
Osoby przewlekle somatycznie chore w podeszłym wieku stanowią najliczniejszą grupę oczekujących na umieszczenie w domach pomocy społecznej. Jak wynika z powyższych danych, najwięcej osób oczekuje, jest kierowanych i umieszczanych w domach pomocy społecznej przeznaczonych dla osób przewlekle somatycznie chorych.

Rocznie do placówek przeznaczonych dla osób w podeszłym wieku przewlekle somatycznie chorych kierowanych jest średnio 60 osób. Pozostałe osoby somatycznie chore oczekują jeszcze na umieszczenie (24 osób czeka w kolejce do DPS w Legnicy, a 12 osób czeka do domów na terenie innych powiatów, głównie do Jawora).

Bardzo dobra jakość świadczonych usług w Domu Pomocy Społecznej przy ul. Grabskiego 11 w Legnicy skutkuje tym, iż ponad połowa kierowanych jest zainteresowana wyłącznie tym domem. Nie bez znaczenia jest również możliwość kontaktu z bliskimi mieszkającymi w Legnicy. Są to podstawowe argumenty wniosków o skierowanie bądź przeniesienie do tego Domu. Okres oczekiwania na umieszczenie w DPS w Legnicy aktualnie wynosi ok. 4 miesiące.

Zdecydowanie mniejsza liczba osób jest kierowana i oczekuje na umieszczenie do pozostałych typów domów pomocy społecznej, wśród których najdłuższym okresem oczekiwania na miejsce charakteryzują się domy pomocy społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych - średnio ok. 2 lata.

Mieszkańcy Legnicy przebywający w roku 2016 w domach pomocy społecznej zlokalizowanych na terenie innych powiatów z podziałem na typy domów

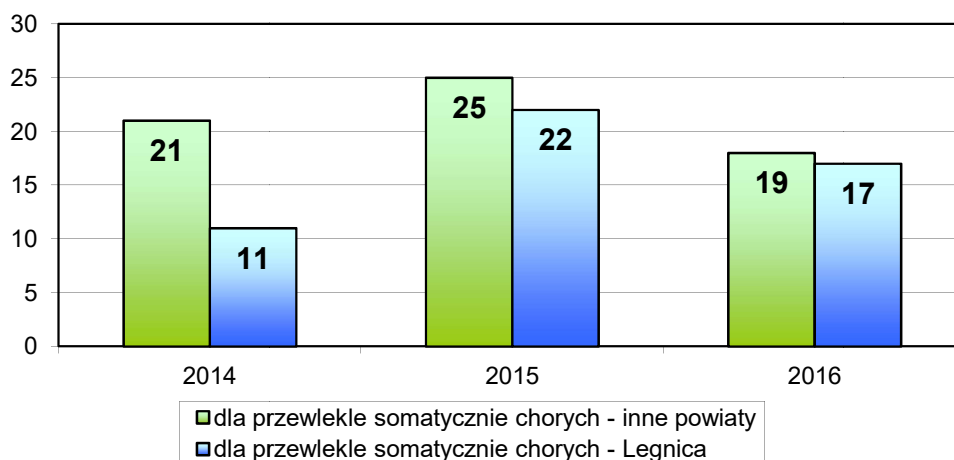
W roku 2016 w 33 domach pomocy społecznej zlokalizowanych na terenie innych powiatów przebywało 175 mieszkańców Legnicy.

Mieszkańcy Legnicy przebywający w latach 2014 - 2016 w domach pomocy społecznej zlokalizowanych na terenie innych powiatów

Rok	2014	2015	2016
Liczba mieszkańców Legnicy przebywających w DPS na terenie innych powiatów	151	175	175

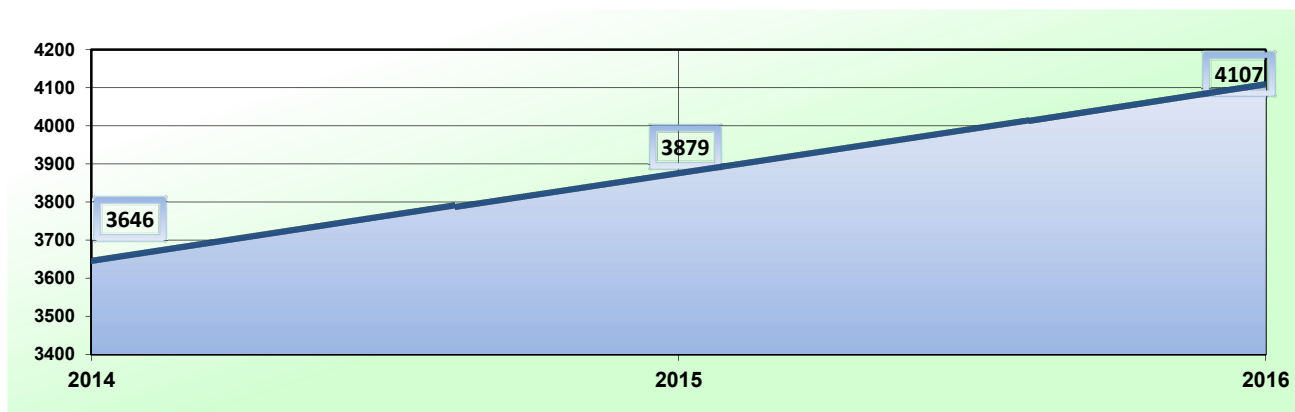
Ponad 52 % z nich to osoby w podeszłym wieku przewlekle somatycznie chore, którym zapewniono opiekę poza miastem.

**Osoby umieszczone w latach 2014 – 2016 w domach pomocy społecznej
dla osób przewlekle somatycznie chorych**

Widoczny jest spadek tendencji umieszczania większej liczby osób w podeszłym wieku w domach pomocy społecznej dla somatycznie chorych, zlokalizowanych w okolicznych powiatach. Powodem takiej sytuacji jest wydłużony okres oczekiwania na przyjęcie osoby do domów pomocy społecznej poza Legnicą. Jeszcze kilka lat wstecz takie domy jak „Prząśnik” w Brenniku, czy DPS w Jaworze przyjmowały mieszkańców na bieżąco. Natomiast obecnie mają okres oczekiwania na wolne miejsce z powodu zwiększającej się ilości osób wymagających całodobowej opieki w regionie. W najbliższym Legnicy Domu Pomocy Społecznej „Prząśnik” w Brenniku gmina Ruja, przeznaczonym dla osób przewlekle somatycznie chorych w 2016 r. przebywało 72 mieszkańców Legnicy.

**Środki z budżetu miasta na pokrycie kosztu pobytu mieszkańców miasta Legnicy umieszczonych
w domach pomocy społecznej zlokalizowanych na terenie innych powiatów w tys. zł.**

	2014	2015	2016
Oplaty wniesione przez m. Legnica	3 646 162 zł	3 879 1646 zł	4 107 915 zł

Środki, które budżet miasta przeznacza na pokrycie kosztu pobytu mieszkańców Legnicy w domach pomocy społecznej, zlokalizowanych na terenie innych powiatów, systematycznie wzrastają.

DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ

Uchwałą nr XIV/115/15 Rady Miejskiej w Legnicy z 30 listopada 2015 r. został połączony Dom Pomocy Społecznej dla Dorosłych z Domem Pomocy Społecznej dla Dzieci. Z dniem 1 stycznia 2016 r. dwie placówki funkcjonują w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Legnicy pod nazwą Dom Pomocy Społecznej w Legnicy.

DOM POMOCY SPOŁECZNEJ przy ul. Grabskiego 11

Dom Pomocy Społecznej przy ul. W. Grabskiego 11 zapewnia całodobową opiekę 61 osobom przewlekle somatycznie chorym. Mieszkańcy mają zapewnioną podstawową opiekę lekarską i pielęgnarską.

Miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w latach 2014 – 2016

Rok	Kwota zł
2014	3 725,91
2015	3 725,91
2016	3 725,91

Zatrudnienie personelu bezpośrednio opiekującego się mieszkańcami DPS w latach 2014 – 2016

Rok	Pielęgniarki	Opiekunki	Psycholog	Pracownik socjalny	Technik fizjoterapii	Instruktor terapii zajęciowej	Pracownik kulturalno oświatowy	Pokojowe
2014	15	8	0	1	2	1	0	9
2015	15	9	0	1	2	1	0	8
2016	14	9	1	1	2	1	0	9

Liczba mieszkańców DPS w Legnicy wg wieku w latach 2014 – 2016

Przedział wiekowy mieszkańców	2014	2015	2016
19-40 lat	0	0	0
41-60 lat	5	6	5
61-74 lat	6	7	7
powyżej 75 lat	50	48	47
Średnia wieku w 2016 roku wyniosła lat 80,49			

Najstarszy mieszkaniec Domu Pomocy Społecznej w Legnicy ma 100 lat, najmłodszy 43 lata.

Liczba kobiet i liczba mężczyzn w DPS w latach 2014 – 2016

	2014	2015	2016
Kobiety	50	48	47
Mężczyźni	11	13	12

Rodzaj i ilość zabiegów rehabilitacyjnych wykonanych w roku 2016

Rodzaje zabiegów	2016
Kinezyterapia	4751
Fizykoterapia	3911
Ćwiczenia grupowe rehabilitacyjne: C. Knill, gimnastyka poranna, gry i zabawy ruchowe, ćw. relaksacyjne	4769
Masaż klasyczny	47

Łącznie wykonano 13 476 zabiegów.

Kontynuowano pomoc w zaopatrzeniu mieszkańców w środki ortopedyczne.

Opiekę medyczną w DPS sprawuje lekarz pierwszego kontaktu z przychodni „Medyk” przy ul. Piekarskiej, gdzie złożone są deklaracje mieszkańców (przyjmuje 2 razy w tygodniu i przychodzi na wezwanie), a do specjalistów mieszkańcy są wożeni przez personel medyczny. W DPS zatrudnionych jest 14 pielęgniarek, 9 opiekunek, 9 pokojowych, 1 psycholog, 2 techników fizjoterapii, 1 instruktor terapii zajęciowej, 1 pracownik socjalny.

DOM POMOCY SPOŁECZNEJ przy ul. Kubusia Puchatka 4

Placówka przy ul. Kubusia Puchatka 4 przeznaczona jest dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie. Dom świadczy usługi bytowe, opiekuńcze i pielęgnacyjne, rehabilitacyjne, medyczne, różne formy terapii zajęciowej na poziomie obowiązującego standardu w oparciu o metody wynikające z indywidualnych potrzeb i możliwości dzieci. Dom jest stałym miejscem zamieszkania niepełnosprawnych dzieci i młodzieży. W 2016 roku w placówce przebywało 40 osób.

Placówka zabezpiecza całodobową opiekę. Kadra zatrudniona to wykwalifikowani pracownicy: kierownik, Główny Specjalista ds. Medycznych, dietetyk, intendent, 10 pielęgniarek, 11 opiekunek, 3 pokojowe. Świadczenia wspomagające zapewniało 2 fizjoterapeutów, masażysta, 3 instruktorów terapii zajęciowej oraz personel pomocniczy i gospodarczy.

Koszt utrzymania mieszkańca w Domu Pomocy Społecznej w Legnicy w 2016 r. wynosił 5076,18 zł, a dzienna stawka wyżywienia 9,50 zł. Od trzech lat pozostaje na tym samym poziomie.

CHARAKTERYSTYKA MIESZKAŃCÓW

W Domu Pomocy Społecznej przebywają dzieci i młodzież niepełnosprawna intelektualnie. Większość mieszkańców oprócz upośledzenia, posiada inne dysfunkcje, jak: niepełnosprawność ruchowa – 90 % dzieci, dziecięce porażenie mózgowe, niedowidzenie, niedosłuch, epilepsja, cukrzyca, Zespół Downa, autyzm oraz inne przewlekłe choroby somatyczne i zaburzenia neurologiczne.

Dzieci niepełnoletnie posiadają ubezpieczenie zdrowotne – składkę opłaca MOPS, natomiast pełnoletnie opłacają składkę z posiadanej renty socjalnej.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie standaryzacji domów pomocy społecznej, osoby zamieszkujące w nim mogą przebywać do 30 roku życia i dłużej, jeśli cechuje je słaba zdolność adaptacyjna do zmiany otoczenia, a okres pobytu w placówce przekracza 5 lat. Na dzień 31 grudnia 2016 r. stan dzieci wynosił 40 osób, 39 dziewczynek i jeden chłopiec. Wszyscy mieszkańcy mają ustaloną niepełnosprawność z ogólnego stanu zdrowia, w tym 37 ustalony stopień niepełnosprawności. Na dzień 31 grudnia 2016 r. w Domu przebywało:

- 19 osób leżących,
- 3 osoby poruszające się na wózkach inwalidzkich,
- 18 osób poruszających się samodzielnie lub przy pomocy osoby drugiej,
- 26 osób z głębokim stopniem upośledzenia umysłowego,
- 8 osób ze znacznym stopniem upośledzenia,
- 5 osób z umiarkowanym stopniem upośledzenia.

Znaczna część osób posiada upośledzenie sprzężone, co oznacza oprócz upośledzenia, współistnienie dodatkowych zaburzeń i schorzeń, takich jak epilepsja, dziecięce porażenie mózgowe, autyzm, Zespół Downa, ograniczona sprawność ruchowa, wady wzroku i słuchu.

Wszystkie mieszkanki podlegające obowiązkowi szkolnemu – 6 osób – taki obowiązek realizowały. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z 30 stycznia 1997 r., Orzeczeniem Poradni Pedagogiczno - Psychologicznej i wnioskiem opiekunów prawnych, dzieci z głębokim upośledzeniem były i są nadal objęte zajęciami rewalidacyjno -wychowawczymi do 25 roku życia. W zależności od stopnia upośledzenia dzieci realizowały specjalny program nauczania w różnych formach:

- nauczanie indywidualne,
- zespołowe zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze,
- gimnazjum (z programem szkoły specjalnej).

Poza zajęciami w Zespole Placówek Specjalnych mieszkanki uczęszczają również na zajęcia Warsztatów Terapii Zajęciowej. Jedna z mieszanek jest pod stałą opieką psychologiczną – spotkania z psychologiem odbywały się dwa razy w miesiącu, 3 mieszkanki były konsultowane w Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej w Legnicy.

DOM DZIENNEGO POBYTU

Dom Dziennego Pobytu wypełnia zadania w ramach szeroko zakrojonej instytucjonalnej opieki nad starszymi członkami społeczeństwa. Przeciwdziała instytucjonalizacji, tak charakterystycznej dla osób przebywających w domach pomocy społecznej.

Podstawowym zadaniem jest przygotowanie gorącego posiłku dla seniorów. W 2016 r. z posiłków w Domu korzystało 377 osób, a 33 osoby korzystały jednocześnie z kolacji. W roku 2016 Dom wydał 75886 obiadów na kwotę 424 961,60 zł oraz 6381 kolacji na kwotę 17 866,80 zł. Łączna kwota wydanych posiłków – 442 828,40 zł.

Istotnym zadaniem Domu jest również aktywizacja seniorów. Najpopularniejszą formą aktywizacji DDP były: zabawy taneczne, zabawy na świeżym powietrzu (grill, zajęcia sportowe, rozgrywki karciane), słuchanie muzyki, oglądanie telewizji – seanse filmowe, wycieczki, wspólne obchodzenie imienin oraz urodzin.

Dużym zainteresowaniem cieszą się warsztaty terapii zajęciowej, zajęcia ruchowe oraz spotkania z przedstawicielami różnych firm promujących zdrowy styl życia.

Stałymi punktami działalności Domu są imprezy kalendarzowe tj. Dzień Babci, Dzień Dziadka, Dzień Kobiet, Dzień Matki, Walentynki, Dni Seniora oraz uroczyste Śniadanie Wielkanocne i Wigilia.

**ROZLICZENIE POSILKÓW
W DOMU DZIENNEGO POBYTU I KLUBIE SENIORÓW
ZA 2016 R.**

Miesiąc w 2016 r.	Rodzaj posiłku	Ilość posiłków w Domu Dziennego Pobytu	Ilość posiłków z dowozem	Ilość posiłków w Klubie Seniora	Łączna ilość posiłków	Wartość posiłków	Ogólna wartość posiłków w miesiącu
I	obiad	3941	449	1803	6193	34 680,80	36 142,40
	kolacja	284	47	191	522	1 461,60	
II	obiad	4276	554	1937	6767	37 895,20	39 440,80
	kolacja	294	74	184	552	1 545,60	
III	obiad	4469	623	2037	7129	39 922,40	41 734,00
	kolacja	319	96	232	647	1 811,60	
IV	obiad	4678	575	2061	7314	40 958,40	42 823,20
	kolacja	325	117	224	666	1 864,80	
V	obiad	4237	557	1910	6704	37 542,40	39 2015,60
	kolacja	289	116	189	594	1 663,20	
VI	obiad	4365	589	2042	6996	39 177,60	40 818,40
	kolacja	257	111	218	586	1 640,80	
VII	obiad	4523	604	1997	7124	39 894,40	41 512,80
	kolacja	278	86	214	578	1 618,40	
IX	obiad	4314	585	2056	6955	38 948,00	40 664,40
	kolacja	280	96	237	613	1 716,40	
X	obiad	4680	609	2036	7325	41 020,00	42 624,40
	kolacja	277	79	217	573	1 604,40	
XI	obiad	4344	524	1926	6794	38 046,40	39 625,60
	kolacja	270	72	222	564	1 579,20	
XII	obiad	4119	526	1940	6585	36 876,00	38 236,80
	kolacja	236	82	168	486	1 360,80	
Razem w 2016 r.	obiady	47946	6195	21745	75886	424 961,60	442 828,40
	kolacje	3109	976	2296	6381	17 866,80	

NOCLEGOWNIA i PUNKT OPIEKI NAD MATKĄ I DZIECKIEM

W strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Legnicy, przy ul. Przemysłowej 5, znajdują się Noclegownia dla Bezdomnych. Noclegownia jest ośrodkiem wsparcia i pełni swoje funkcje zabezpieczając schronienie, posiłek, odzież osobom tego pozbawionym i osobom korzystającym z usług nie będącym mieszkańcami ośrodka. Placówka dysponuje 54 miejscami w tym 6 miejscami dla kobiet. Przy Noclegowni funkcjonuje Punkt Opieki nad Matką i Dzieckiem, który dysponuje 8 miejscami dla matek z dziećmi. Noclegownia czynna jest całodobowo. Do Noclegowni i Punktu przyjmowane są osoby bezdomne z terenu Gminy Legnica, jak również świadczona jest krótkoterminowa pomoc osobom bezdomnym spoza Legnicy na zasadach określonych przepisami ustawy o pomocy społecznej .

W placówce od poniedziałku do soboty wydawanych jest ok. 300 posiłków dziennie, z których korzystają osoby bezdomne oraz mieszkańcy Legnicy.

Osoby, które trafiają do Noclegowni mają zapewnione podstawowe usługi medyczne, kąpielowe, fryzjerskie i pralnicze. W tym miejscu warto zaznaczyć, że z usług pralniczych, kąpielowych i fryzjerskich oraz z pomocy w formie zaopatrzenia w odzież korzystają również najubożsi mieszkańcy Legnicy.

Z uwagi na fakt, iż osoby bezdomne wymagają bardzo zindywidualizowanego podejścia, pracownicy socjalni Noclegowni przywiązują dużą wagę do świadczenia pomocy w formie pracy socjalnej i towarzyszą swoim podopiecznym w podejmowanych przez nich działaniach.

Praca socjalna jest działalnością niewymierną jednakże działania pracowników socjalnych Noclegowni i Punktu obrazuje poniższa tabela:

LP.	ELEMENTY PRACY SOCJALNEJ	LICZBA OSÓB 2015 r.	LICZBA OSÓB 2016 r.
1.	Złożenie wniosku o przydział mieszkania w ZGM /dopilnowanie aktualizacji wniosku/.	86	92
2.	Monitoring i pomoc mieszkańcom noclegowni i punktu w i zasiedleniu mieszkań.	13	10
3.	Zawarcie kontraktów socjalnych	29	26
4.	Zawarcie Indywidualnych Programów Wychodzenia z Bezdomności	5	1
5.	Doprowadzenie do ustalenia stopnia niepełnosprawności	14	15
6.	Ustalenie uprawnień do renty inwalidzkiej lub emerytury z ZUS	7	5
7.	Znalezienie zatrudnienia do odpowiedniego do stanu zdrowia	5	23

8.	Pomoc w zakresie prawidłowego gospodarowania budżetem domowym	31	36
9.	Doprowadzenie do zarejestrowania w PUP osób pozostających bez pracy	35	38
10.	Uzyskanie wsparcia w środowisku	14	18
11.	Uregulowanie sytuacji prawnej lokalu	2	1
12.	Wytypowanie osób do prac społecznie użytecznych	14	12
13.	Pomoc w przezwyciężeniu trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu Zakładu Karnego	26	20
14.	Usprawnienie w załatwianiu spraw bieżących i urzędowych	9	20
15.	Pomoc w dotarciu do lekarza poradni specjalistycznej w celu diagnozy leczenia i rehabilitacji	7	14
16.	Wystąpienie do sądu wgląd w sytuację rodziny	3	3
17.	Pomoc w nawiązaniu zerwanych więzi rodzinnych	5	9
18.	Uzyskanie sprzętu medycznego bądź ortopedycznego	4	5
19.	Uzyskanie dostępu do świadczeń zdrowotnych	36	39
20.	Zamówienie wizyty lekarza I-go kontaktu	3	3
21.	Zorganizowanie pomocy w formie usług opiekuńczych	16	20
22.	Podjęcie leczenia Poradni Zdrowia Psychicznego	4	15
23.	Wystąpienie do Sądu o ubezwłasnowolnienie	2	2
24.	Pomoc w uzyskaniu miejsca w DPS	2	3
25.	Podjęcie leczenia odwykowego	15	13
26.	Wystąpienie o przymusowe leczenie	3	2
27.	Pomoc w załatwieniu detoksykacji	8	10
28.	Podjęcie terapii w MONAR	5	2
29.	Pomoc w dotarciu do odpowiedniej grupy wsparcia	9	13
30.	Współpraca z kuratorem w celu poprawy funkcjonowania rodziny	5	7
31.	Współpraca z pedagogiem szkolnym w celu poprawy funkcjonowania rodziny	2	2
32.	Współpraca z asystentem rodziny	5	4
33.	Zapewnienie ciepłych posiłków w szkołach dla dzieci	5	8
34.	Pomoc w uzyskiwaniu podstawowego sprzętu gospodarstwa domowego dla osób opuszczających placówkę	9	10
35.	Wystąpienie do sądu o przymusowe leczenie psychiatryczne	1	1
36.	Uregulowanie sytuacji prawnej dziecka	1	1
37.	Kontakt z innymi ośrodkami pomocy społecznej w celu zapewnienia schronienia osobom bezdomnym spoza Legnicy	41	63
38.	Współpraca z innymi instytucjami pomocowymi tj. szpitale, stowarzyszenia, wolontariusze	31	42
39.	Wytypowanie dziecka na kolonię letnią	1	3

40.	Pomoc w zorganizowaniu opieki nad dzieckiem w czasie wykonywania pracy	5	4
-----	--	---	---

Noclegownia pośredniczy w przekazywaniu mebli, sprzętu AGD i odzieży osobom ubogim i potrzebującym tego rodzaju sprzętu. Dary przekazują najczęściej osoby fizyczne tj. mieszkańcy Legnicy.

W minionym roku placówka zorganizowała dla podopiecznych „Śniadanie Wielkanocne” oraz „Wieczere Wigilijną”. Dzieci mieszkające w Punkcie otrzymały paczki mikołajkowe od Prezydenta Legnicy, Towarzystwa Przyjaciół Dzieci, Straży Miejskiej w Legnicy oraz KGHM.

Pracownicy Noclegowni współpracują z Policją, Służbą Ochrony Kolei, Strażą Miejską, Polskim Czerwonym Krzyżem, Zarządem Gospodarki Mieszkaniowej, Urzędem Miasta w Legnicy, Miejską Izbą Wyrzeźwiń w Legnicy, Poradniami Zdrowia Psychicznego, ośrodkami terapii uzależnień, Miejskim Zespołem ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności, placówkami służby zdrowia i stowarzyszeniami działającymi na rzecz ludzi wykluczonych społecznie. Współpracuje również z Koordynatorem ds. Dzieci Krzywdzonych Wydziału ds. Nietletnich i Patologii Komedy Miejskiej Policji w Legnicy.

ŻŁOBKI

Opieka w żłobkach MOPS w Legnicy jest sprawowana nad dziećmi w wieku od ukończenia 20 tygodnia życia do lat 3.

Każdy żłobek w Legnicy jest przygotowany na przyjęcie 94 dzieci. Jak co roku, w kwietniu 2016 r. miała miejsce rekrutacja do żłobków. W tym czasie łącznie do czterech placówek zostały złożone 274 karty zgłoszeniowe oraz 203 deklaracje o kontynuacji pobytu dziecka w żłobku w roku 2016/2017. Łącznie 477 rodzin było zainteresowanych pobytom dziecka w żłobku. Negatywnie zostały rozpatrzone 34 wnioski z uwagi na niespełnione kryteria przyjęcia np. brak zatrudnienia jednego z rodziców. Niestety z powodu braku wolnych miejsc w żłobkach, 26 dzieci nie zostało przyjętych. Spotkało się to z dużym niezadowoleniem opiekunów, ponieważ spełniali wszystkie wymagane kryteria.

W związku z rezygnacją rodziców dzieci z opieki w żłobkach, w 2016 r. odbywały się także dodatkowe przyjęcia dzieci, poza rekrutacją. W 2016 r. z opieki w placówkach skorzystało 633 dzieci, z tego:

- w Żłobku Nr 1 – 150,
- w Żłobku Nr 2 – 175,

- w Żłobku Nr 3 – 158,
- w Żłobku Nr 4 – 150.

Na dzień 31.12.2016 r. łącznie do wszystkich żłobków było zapisanych 395 dzieci.

W każdej placówce funkcjonowały trzy grupy wiekowe, do których dzieci dobierane były pod względem wiekowym i rozwojowym. Grupy liczyły średnio po 30 dzieci. Przeciętnie do żłobków dziennie uczęszczało 66 dzieci. Podczas pobytu w żłobku najmłodszy podopieczni mieli zapewnione cztery zdrowe i smaczne posiłki.

W ciągu roku w żłobkach organizowane były imprezy okolicznościowe, takie jak: Dzień Dziecka, Dzień Matki, Dzień Babci, Mikołajki czy bal karnawałowy. Bardzo ważnym aspektem działalności żłobków w Legnicy, w 2016 r. była również współpraca z rodzicami. Wszystkie szczegóły związane z pobytem dziecka w żłobku były omawiane i wyjaśniane przy przyjęciu dziecka do placówki. Dla rodziców organizowane były tzw. „dni otwarte”, w czasie których mogli poznać zasady funkcjonowania instytucji oraz jej specyfikę.

Bezpośredni nadzór nad prawidłowym funkcjonowaniem żłobków Legnicy sprawowali kierownicy poszczególnych placówek. Personel zatrudniony w placówkach posiada odpowiednie kwalifikacje, a jego skład dostosowany jest do liczby dzieci uczęszczających.

W 2016 r. łączny koszt utrzymania czterech żłobków w Legnicy wynosił 5 000 711 zł.

Wszyscy rodzice dzieci zobowiązani byli do ponoszenia opłat za pobyt oraz wyżywienie dziecka w żłobku. W 2016 r. opłata za pobyt dziecka w żłobku wynosiła 0,06% minimalnego wynagrodzenia za pracę, za jedną godzinę pobytu dziecka w żłobku tj. 1,11zł. W przypadku uczęszczania do żłobka więcej niż jednego dziecka z danej rodziny, w/w opłata ulegała obniżeniu o 50% za każde dziecko. Natomiast opłata za wyżywienie dziecka w wynosiła 5 zł za każdy dzień pobytu dziecka w placówce. W przypadku nieobecności dziecka w żłobku przez kolejne 3 dni i dłużej, nie były pobierane obie opłaty.

W 2016 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zmagał się z rodzicami, którzy nie regulowali w terminie opłat za pobyt i wyżywienie dziecka w żłobku. Na dzień 31 grudnia 2016 r. kwota zaległości w opłatach za żłobek wynosiła 26 761zł. Na wniosek 12 rodziców Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Legnicy umorzył zaległości na kwotę 5 591zł wraz z odsetkami. W związku z brakiem możliwości wyegzekwowania opłaty od rodziców 17 spraw zostało skierowanych do sądu, a 8 do komornika.

W 2016 r. w żłobkach dokonywano bieżących napraw, konserwacji urządzeń oraz niezbędnych prac remontowych, takich jak: wymiana drzwi wraz z ościeżnicami w Żłobku Nr 3, odremontowano wózkownię w żłobku Nr 2, na posesji placówek Nr 1 i 2 wyłożono kostką

chodnik oraz obsadzono nowymi roślinami ogrody. W okresie przerwy wakacyjnej sale, które wymagały malowania zostały odświeżone, a w niektórych pomieszczeniach położono panele.

W minionym roku w listopadzie Żłobkach Nr 1 i 3 miały miejsce poważne awarie. W placówce przy ulicy Anielewicza awaria sieci kanalizacyjnej, a w placówce przy ulicy Biegunowej instalacji ciepłej wody. Pomimo trudności obie instytucje funkcjonowały zgodnie z harmonogramem, a w okresie dwóch tygodni awarie zostały usunięte.

PIECZA ZASTĘPCZA

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Legnicy jest wyznaczony przez Prezydenta Miasta na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. W Ośrodku funkcjonuje Zespół ds. Pieczy Zastępczej, który opiekuje się i wspiera wszystkie funkcjonujące w mieście rodziny zastępcze.

W 2016 roku w Legnicy funkcjonowało 151 rodzin zastępczych, w których przebywało 223 dzieci i osób pełnoletnich.

Tabela 1. przedstawia liczbę rodzin zastępczych i umieszczonych w nich dzieci w latach 2014-2016

rok	2014	2015	2016
Liczba rodzin zastępczych	145	146	151
Liczba umieszczonych w nich dzieci	201	217	223

W 2016 roku, na podstawie postanowień sądu opiekuńczego, utworzono 24 nowe rodziny zastępczych, w których umieszczono 33 dzieci.

O umieszczeniu dzieci w rodzinie zastępczej decyduje sąd opiekuńczy. Przed wydaniem postanowienia o ustanowieniu rodziny zastępczej, sąd zwraca się do MOPS w Legnicy, jako organizatora pieczy zastępczej, o wydanie opinii o kandydatach na rodzinę zastępczą. W 2016 r. na wniosek Sądu Rejonowego w Legnicy, Zespół do Spraw Pieczy Zastępczej MOPS w Legnicy wydał 26 opinii o kandydatach na rodzinę zastępczą. Elementem wydanych opinii do sądu jest opinia wystawiona przez psychologa dot. posiadanych przez kandydatów na rodzinę zastępczą predyspozycji oraz motywacji do pełnienia funkcji zastępczego środowiska rodzinnego. Dodatkowo, zgodnie z obowiązującymi przepisami, przebadano funkcjonujące w Legnicy rodziny zastępcze niezawodowe i zawodowe i wydano stosowne opinie psychologiczne. Z treścią opinii psychologicznej badane osoby zostały szczegółowo zapoznane. Kandydaci do pełnienia funkcji niezawodowej rodziny zastępczej, jak również funkcjonujące niezawodowe rodziny zastępcze, zgodnie z zaleceniem sądu, brały udział w programie szkoleniowym PRIDE/ Rodzinna Opieka Zastępcza.

W Legnicy funkcjonują trzy rodzaje rodzin zastępczych:

- spokrewnione z dzieckiem,
- niezawodowe,
- zawodowe, pełniące funkcję pogotowia rodzinnego.

Tabela 2. przedstawia rodzaje i liczbę rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie Legnicy w latach 2014-2016

rok	2014	2015	2016
Rodziny zastępcze spokrewnione z dzieckiem	109	109	112
Rodziny niezawodowe	34	35	37
Rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	2	2	2

W 2016 roku w legnickich rodzinach zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego przebywało 20 dzieci w wieku do lat 7. Dzieci umieszczane były interwencyjnie, do czasu uregulowania ich sytuacji prawnej (w tym 3 dzieci urodzonych i pozostawionych przez matki w legnickim Szpitalu). W 2016 r. spośród 20 objętych opieką dzieci, 10 dzieci zostało przysposobionych, 1 dziecko umieszczono w rodzinie zastępczej niezawodowej, 3 dzieci, wraz ze starszym rodzeństwem, umieszczono w instytucjonalnej pieczy zastępczej, 2 dzieci oczekuje na zakończenie procedury adopcji zagranicznej, 2 dzieci z uregulowaną sytuacją prawną zostanie zgłoszonych do adopcji i umieszczonych w pieczy rodzinnej lub instytucjonalnej, zgodnie z decyzją Sądu. Wobec 2 dzieci pozostających w pogotowiach rodzinnych sąd opiekuńczy nie zakończył w 2016 r. prowadzonych postępowań.

Zespół do Spraw Pieczy Zastępczej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Legnicy w 2016 r. systematycznie prowadził grupowe spotkania dla wszystkich legnickich opiekunów zastępczych, mające na celu wzmocnienie zastępczych środowisk rodzinnych. Spotkania realizowane były na podstawie programów edukacyjno-wspierających.

Dla rodzin zastępczych zawodowych i niezawodowych prowadzone było poradnictwo, mające na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego. Legnickie rodziny zastępcze korzystały również z pomocy i poradnictwa specjalistycznego, oferowanych przez MOPS w Legnicy.

W 2016 r. rozszerzono ofertę wspierania i integracji legnickich rodzin zastępczych. Dla dzieci i młodzieży, podopiecznych rodzin zastępczych, zorganizowano w siedzibie Zespołu ds. Pieczy zastępczej MOPS w Legnicy przy ul. Okrzei 9, zimowe, letnie i bożonarodzeniowe warsztaty artystyczne. W ramach Akcji „Lato 2016” przeprowadzonej przez pracowników Zespołu ds. Pieczy Zastępczej dzieci i młodzież mieli możliwość korzystać z szerokiej i różnorodnej oferty aktywnego spędzania czasu wolnego w mieście. Dodatkowo, w ciągu całego 2016r. organizowano grupowe wyjścia, z wychowankami rodzin zastępczych, na seanse filmowe, do legnickiego kina „Helios”. We wszystkie przedsięwzięcia angażowani byli opiekunowie rodzin zastępczych. Z okazji Dnia

Rodzicielstwa Zastępczego przypadającego na dzień 30 maja, zorganizowano dla legnickich rodzin zastępczych, dnia 04.06.2016r. w siedzibie przy ul. Okrzei 9, świąteczny rodzinny festyn.

W 2016 r. 78 rodzin zastępczych objętych było opieką 5 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.

Tabela 3. przedstawia liczbę koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej i liczbę rodzin zastępczych objętych pomocą i wsparciem koordynatora, w latach 2014-2016

rok	2014	2015	2016
Liczba koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej	2	4	5
Liczba rodzin zastępczych objętych pomocą koordynatora	38	58	78

Pracownicy Zespołu do Spraw Pieczy Zastępczej, dla każdego nowo umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej dziecka opracowali diagnozy psychofizyczne, a na jej podstawie indywidualne plany pomocy dziecku, które co pół roku są modyfikowane. Sytuacja każdego dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej oceniana jest na posiedzeniach. W 2016r. odbyły się 253 posiedzenia w sprawie oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej. Po dokonaniu oceny sytuacji dziecka, sformułowana została opinia dotycząca zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej, którą następnie przesłano do właściwego sądu opiekuńczego. Dodatkowo, pracownicy Zespołu ds. Pieczy Zastępczej dokonali 30 ocen rodziny zastępczej, biorąc pod uwagę predyspozycje do pełnienia powierzonych im funkcji oraz jakość wykonywanej pracy.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Legnicy udziela wszystkim rodzinom zastępczym pomocy finansowej.

Tabela 4. przedstawia rodzaj i wysokość świadczeń wypłaconych rodzinom zastępczym w latach 2014-2016 (w zł)

rok	2014	2015	2016
Pomoc pieniężna na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej, wraz z dodatkami	1 469 546,00	1 518 206,00	1 549 303,58
Jednorazowa pomoc pieniężna na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego do rodziny dziecka	9 535,00	23 500,00	5 700,00

Jednorazowa pomoc pieniężna na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki.	6.634,00	8 850,00	5 982,00
Jednorazowe świadczenie pieniężne dla rodziny zastępczej zawodowej na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem niezbędnego remontu lokalu mieszkalnego	6 500,00,00	3000,00	00,00
Środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego dla rodziny zastępczej zawodowej	14 418,00	16 501,00	20 346,69
Wynagrodzenie i dodatki wraz z pochodnymi, za wykonanie zadania rodziny zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego	108 356,00	108 183,00	114 622,16
Świadczenie pieniężne za wykonanie zadania rodziny pomocowej	1 320,00	1320,00	2 554,84
Wynagrodzenie za świadczenie usług- pomoc przy sprawowaniu opieki nad dzieckiem i pracach gospodarskich w rodzinie zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego	7 178,00	10 722,00	18 548,39

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej pomocą i wsparciem otacza również osoby pełnoletnie, które opuściły, po osiągnięciu pełnoletności rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub placówkę opiekuńczo-terapeutyczną, a także dom pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schronisko dla nieletnich, zakład poprawczy, specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy, młodzieżowy ośrodek socjoterapii, zapewniający całodobową opiekę i młodzieżowy ośrodek wychowawczy. Osobom tym udzielana jest pomoc finansowa na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz zagospodarowanie.

Tabela 5. przedstawia liczbę osób korzystających z pomocy na kontynuowanie nauki i wysokość świadczeń wypłaconych w latach 2014-2016

rok	Liczba osób otrzymujących pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki	Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki, w zł
2014	56	209.814,00
2015	55	218 872,00
2016	60	221 100,00

Tabela 6. przedstawia liczbę osób korzystających z pomocy na usamodzielnienie i wysokość świadczeń wypłaconych (w zł) w latach 2014-2016

rok	Liczba osób które otrzymały pomoc pieniężną na usamodzielnienie	Pomoc pieniężna na usamodzielnienie, w zł
2014	11	64.305,00
2015	11	67. 641,00
2016	14	76.095,00

Tabela 7. przedstawia liczbę osób korzystających z pomocy na zagospodarowanie i wysokość świadczeń (w zł) w latach 2014-2016

rok	Liczba osób, które otrzymały pomoc na zagospodarowanie	Pomoc na zagospodarowanie, w zł
2014	17	84.649,00
2015	22	108 937,00
2016	12	59.988,00

Dzieci pozbawione częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej, dla których nie znaleziono zastępczych form opieki i wychowania rodzinnego, umieszczone zostają w pieczy instytucjonalnej tj. w placówce opiekuńczo – wychowawczej. Na terenie Legnicy funkcjonują 4 placówki opiekuńczo-wychowawcze: Pogotowie Opiekuńcze przy ul. Wojska Polskiego, Dom Dziecka przy ul. Wandy, Centrum Opiekuńczo – Wychowawcze przy ul. Słubickiej oraz Rodzinny Dom Dziecka przy ul. Heweliusza.

Interwencyjnie, w 2016 r. w Pogotowiu Opiekuńczym w Legnicy umieszczono 37 dzieci, z tego 30 dzieci pochodzących z Legnicy i 7 dzieci pochodzących z innych powiatów.

Cztery legnickie placówki opiekuńczo- wychowawcze nie zabezpieczają potrzeb miasta, w zakresie zapewnienia koniecznej opieki i wychowania dzieciom, pozbawionych opieki rodziców.

Dlatego też legnickie dzieci umieszczane są w placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz rodzinach zastępczych, na terenie innych powiatów.

Pracownicy Zespołu ds. Pieczy Zastępczej systematycznie współpracują z legnickimi placówkami opiekuńczo-wychowawczymi, biorą udział w posiedzeniach Zespołów do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy.

Tabela 8. przedstawia liczbę legnickich dzieci przebywających w pieczy zastępczej, na terenie innych powiatów w 2016 r.

Powiat	Liczba dzieci przebywających w innych powiatach	
	Placówka opiekuńczo-wychowawcza	Rodzina zastępcza
Szamotuły	1	0
Wolsztyn	2	0
Jawor	8	1
Lubin	0	2
Głogów	0	1
Nowy Sącz	0	1
Milicz	2	0
Limanowa	2	0
Grodzisk Wielkopolski	0	2
Prudnik	1	0
Białogard	11	0
Wołów	1	0
Legnica (powiat ziemski)	0	19
Częstochowa	3	0
Olesno	1	0
Poznań	0	1
Pisz	0	2
Wrocław	0	2
Mińsk Mazowiecki	0	1
Bolesławiec	2	0
Wałbrzych	4	0

Oława	2	0
Świdnica	0	1
RAZEM	40 dzieci	33 dzieci

W związku z powyższym miasto Legnica zobowiązane było do ponoszenia wydatków na utrzymanie dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów, na podstawie zawartych porozumień.

Tabela 9. przedstawia liczbę legnickich dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów i wydatki poniesione za ich pobyt (w zł), na podstawie zawartych porozumień w latach 2014-2016

rok	Liczba dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów, zgodnie z zawartymi porozumieniami	Wydatki poniesione za pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów, zgodnie z zawartymi porozumieniami
2014	53	1.613 580,00
2015	43	1.341 125,00
2016	40	1.168 892,00

Tabela 10. przedstawia liczbę legnickich dzieci przebywających w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów i wydatki poniesione za ich pobyt (w zł), na podstawie zawartych porozumień w latach 2014-2016

rok	Liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów, zgodnie z zawartymi porozumieniami	Wydatki poniesione za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów, zgodnie z zawartymi porozumieniami, w zł
2014	27	267 367,00
2015	30	284 680,00
2016	33	324 028,00

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Legnicy prowadził postępowanie wobec rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej rodzinnej i instytucjonalnej, w sprawie ustalenia opłaty lub odstąpienia od ustalenia opłaty za pobyt małoletnich w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo – wychowawczych.

Tabela 11. przedstawia liczbę wydanych decyzji w latach 2014-2016

rok	2014	2015	2016
Liczba decyzji w sprawie odstąpienia od ustalenia opłaty za pobyt dzieci w rodzinie zastępczej i placówce opiekuńczo-wychowawczej	349	324	292
Liczba decyzji ustalających opłatę za pobyt dzieci w rodzinie zastępczej i placówce opiekuńczo-wychowawczej	15	8	11

W 2016 r. zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Dyrektor MOPS w Legnicy wytoczył 27 powództw do Sądu Rejonowego w Legnicy o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych na rzecz 23 dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej i na rzecz 15 dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

W związku z wejściem w życie 1 kwietnia 2016r. ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci, wprowadzającej zmiany w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, na każde dziecko do ukończenia 18 roku życia, umieszczone w rodzinie zastępczej wypłacono dodatek wychowawczy w wysokości 500 zł.

Tabela 12. przedstawia liczbę dzieci, do 18 roku życia, umieszczonych w rodzinach zastępczych, które otrzymały dodatek wychowawczy oraz wysokość wypłaconych świadczeń (w zł)

rok	2016
Liczba dzieci, do 18 roku życia, umieszczonych w rodzinach zastępczych	197
Wysokość wypłaconego dodatku wychowawczego	732 922,00

RODZINNY DOM DZIECKA

Rodziny Dom Dziecka MOPS w Legnicy jest placówką opiekuńczo – wychowawczą. Opiekunowie są pracownikami Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Legnicy. Posiadają świadectwo ukończenia szkolenia PRIDE, kwalifikującego małżonków do prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz pozytywną opinię Ośrodka Adopcyjnego dotyczącą predyspozycji do pełnienia w/w funkcji.

Placówka rodzinna zapewnia bezpieczny dom piątce dzieci. W minionym roku miała miejsce duża rotacja wśród wychowanków placówki. Od stycznia do grudnia 2016 r. w Rodzinnym Domu

Dziecka MOPS przebywało pięcioro dzieci, w tym: jeden chłopiec w wieku 12 lat i cztery dziewczynki w wieku od 10 do 16 lat. Wszystkie dzieci zostały umieszczone w placówce na podstawie orzeczeń Sądu Rejonowego w Legnicy.

Opiekunowie troszczyli się o potrzeby bytowe, edukacyjne, emocjonalne i społeczne małoletnich, ze szczególnym uwzględnieniem ich indywidualnych potrzeb. Dzieci z opiekunami łączą pozytywne, pełne ciepła i zrozumienia relacje.

Podopieczni Rodzinnego Domu Dziecka MOPS aktywnie uczestniczyli w życiu rodziny, pomagali w codziennych pracach i obowiązkach. Po zajęciach w szkole uczęszczali na zajęcia wyrównawcze i kółka zainteresowań. Dzieci chodziły na basen, brały aktywny udział w zajęciach organizowanych w Spółdzielczym Domu Kultury „Kopernik” w Legnicy takich jak: plastyka, szachy. Jedna z dziewczynek należy do harcerstwa i uczestniczyła w zbiórkach oraz innych akcjach organizowanych przez hufiec, brała także udział w lekcjach baletu.

W 2016 r. dzieci dwa razy w tygodniu uczestniczyły w zajęciach organizowanych w Ośrodku Pomocy Terapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży MOPS w Legnicy. Objęte były między innymi: terapią logopedyczną, pedagogiczną oraz psychologiczną. W okresie ferii zimowych i wakacji uczestniczyły w zorganizowanych formach wypoczynku.

Działania opiekunów zastępczych wspierane były przez Zespół do Spraw Pieczy Zastępczej MOPS w Legnicy, który koordynował prace pomocowe, skierowane na rodzinę. Pracownicy Zespołu do Spraw Pieczy Zastępczej wspierali kierownika placówki w sporządzaniu planu pomocy dziecku oraz w dokonywaniu oceny sytuacji dziecka, zgodnie z przepisami.

W minionym roku, podobnie jak w poprzednich latach, opiekunowie dbali również o podtrzymywanie więzi rodzinnych. Za zgodą sądu i opiekunów, dzieci spotykały się z rodzicami, dziadkami, rodzeństwem oraz wujostwem.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej placówka rodzinna w 2016 r. otrzymywała co miesiąc środki finansowe na utrzymanie dzieci w zryczałtowanej kwocie w wysokości 750 zł na jedno dziecko oraz od kwietnia 2016 r. dodatkowo 500 zł. z tytułu dodatku do zryczałtowanej koty, w związku z wejściem z dniem 1 kwietnia 2016 r. w życie ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci.

Placówka rodzinna otrzymuje środki finansowe na bieżące funkcjonowanie placówki. W/w suma była przeznaczana między innymi na:

- wyżywienie dostosowane do potrzeb rozwojowych dziecka,
- wyposażenie: w odzież, obuwie, bieliznę i inne przedmioty osobistego użytku, stosownie do wieku i indywidualnych potrzeb dziecka,

- środki higieny osobistej,
- podręczniki, pomoce i przybory szkolne,
- koszty przejazdu,
- zajęcia kulturalne, rekreacyjne i sportowe,
- zabawki odpowiednie do wieku rozwojowego dziecka,
- kieszonkowe,
- opłatę za pobyt w bursie lub internacie.

Dodatkowo raz w roku każdemu dziecku przysługiwało dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania w wysokości 1 000 zł. Natomiast środki finansowe na bieżące funkcjonowanie placówki rodzinnej i były przeznaczone na:

- utrzymanie lokalu mieszkalnego,
- usługi telekomunikacyjne,
- bieżące naprawy, remonty oraz wyposażenie placówki w niezbędny sprzęt,
- świadczenia opieki zdrowotnej, które nie są finansowane z ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej,
- wyrównywanie opóźnień w nauce.

Lokal, w którym znajduje się placówka rodzinna spełnia wymagane w przepisach standardy. Wyposażony jest we wszelkie ułatwiające życie sprzęty gospodarstwa domowego. Pomieszczenia są kolorowe, funkcjonalnie urządzone. W minionym roku na bieżąco dokonywane były naprawy i drobne prace remontowe. Dzieci mają do dyspozycji komputer z dostępem do Internetu.

ZESPÓŁ INTERWENCJI KRYZYSOWEJ

W okresie od stycznia do grudnia 2016 r. w Zespole Interwencji Kryzysowej objęto interwencją i pomocą 1288 środowisk. Pomoc na rzecz osób dorosłych prowadzona była na rzecz 882 środowisk, natomiast praca pomocowa dotycząca dzieci i młodzieży prowadzona była na rzecz 296 środowisk.

Biorąc pod uwagę formy pracy realizowane w Zespole Interwencji Kryzysowej przeprowadzono:

- 1896 spotkań konsultacyjnych z osobami dorosłymi, dotyczyły one 615 osób,
- 312 spotkań konsultacyjnych dla dzieci i młodzieży, dotyczyły one 98 osób,
- 194 konsultacji jednorazowych,
- 979 spotkań terapeutycznych dla dorosłych, dotyczyły one 65 osób,

- 1030 spotkań terapeutycznych dla dzieci i młodzieży, dotyczyły one 72 nieletnich,
- 17 spotkań diagnostycznych dla dorosłych, dotyczyły one 3 osób,
- 78 spotkań diagnostycznych dla dzieci i młodzieży, dotyczyły one 39 osób,
- 111 spotkań konsultacyjnych i terapeutycznych w środowisku, dotyczyły one 18 osób,
- pracę w środowisku wobec osób starszych niepełnosprawnych,
- 67 interwencji kryzysowych wobec 51 osób; 42 interwencje odbyły się po zgłoszeniu klientów do Zespołu Interwencji Kryzysowej, 9 interwencji miało miejsce w środowisku,
- zajęcia indywidualne psychoedukacyjne dla 8 osób w sprawie rozwoju dziecka z elementami treningu umiejętności wychowawczych, odbyło się 22 spotkania.

Logopeda w Zespole Interwencji Kryzysowej objął pomocą 98 osób. Na terapię logopedyczną uczęszczało 7 osób dorosłych (47 spotkań) i 38 dzieci (598 spotkań). Odbyło się 98 konsultacji, w tym 28 dla dorosłych i 42 dla dzieci. Logopeda przeprowadziła diagnozę 10 osób – 7 to diagnoza dziecka, 3 to diagnoza osoby dorosłej – łącznie 42 spotkania diagnostyczne.

Praca Zespołu Interwencji Kryzysowej na rzecz innych jednostek organizacyjnych MOPS:

- Prowadzenie grupy dla asystentów rodziny mające na celu wsparcie merytoryczne i doradztwo programowe – 40 spotkań.
- Spotkania edukacyjne z rodzicami dzieci uczęszczających do Żłobków MOPS w Legnicy, obserwacja dzieci na terenie placówki – realizacja Programu „Zapobieganie zaburzeniom rozwojowym poprzez pomoc rodzinie w świadomym i twórczym wspomaganie rozwoju dziecka” - 7 spotkań.
- Spotkania konsultacyjne z podopieczną Domu Pomocy Społecznej dla Dzieci MOPS – 9 spotkań.
- Praca na rzecz podopiecznych Domu Pomocy Społecznej dla Dorosłych MOPS – spotkania terapeutyczne, interwencyjne dla podopiecznych. Prowadzenie diagnozy i opinii w procedurze kwalifikacji do placówki. Przeprowadzenie szkolenia dla pracowników DPS nt. „Prawa mieszkańca”.
- Praca na rzecz podopiecznych Domu Dziennego Pobytu – zajęcia aktywizacji ruchowej – systematycznie raz w tygodniu.
- Edukacja somatyczna i zajęcia ruchowe dla Podopiecznych Klubu Seniora Domu Dziennego Pobytu – systematycznie raz na 2 tygodnie.
- Współpraca z Ośrodkiem Pomocy Terapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży – organizacja i współprowadzenie warsztatów dla rodziców „Chcę zrozumieć swoje dziecko” - , spotkania interwencyjne, spotkania konsultacyjne dla podopiecznych OPT, współprowadzenie zajęć socjoterapeutycznych.

- Organizacja spotkań interwizyjnych dla Ośrodka Pomocy Terapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży i Zespołu ds. Pieczy Zastępczej.

Działania Zespołu Interwencji Kryzysowej w ramach ustawy o Przeciwdziałaniu Przemocy w Rodzinie:

- Udział w 599 posiedzeniach grup roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Prowadzenie Grupy Psychoedukacyjnej dla Ofiar Przemocy w Rodzinie (raz w tygodniu) – odbyło się 31 spotkań. Łącznie na grupę uczęszczało 31 kobiet,
- Prowadzenie konsultacji psychologicznych w celu zakwalifikowania osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie do Programu Korekcyjno – Edukacyjnego – 11 osób,
- Prowadzenie Programu Korekcyjno – Edukacyjnego dla osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie – 9 osób / 60 godzin.

Szkolenia w Zespole Interwencji Kryzysowej

W ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dział 851 Ochrona Zdrowia 85154 Przeciwdziałanie Alkoholizmowi §4700 pracownicy Zespołu Interwencji Kryzysowej podnosili swoje kwalifikacje zawodowe poprzez udział w szkoleniach:

- Warsztaty „Grupa Balinta dla pracowników MOPS” - w wymiarze 10 godzin.
- Szkolenie „Superwizja prac Indywidualnych i grupowych z rodzinami dotkniętymi problemami alkoholowymi” - w wymiarze 30 godzin.

Ponadto, odbyło się szkolenie w miesiącach listopad - grudzień pt. „Warsztat rozwoju kompetencji zawodowych w zakresie prowadzenia interwencji kryzysowej” w wymiarze 60 godzin dydaktycznych – udział brała 1 osoba. Również 1 osoba uczestniczyła w szkoleniu nt. „Zespół Interdyscyplinarny oraz Grupa Robocza – narzędzie pracy w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie” w wymiarze 5 godzin.

W maju odbyło się szkolenie z Procedury „Niebieska Karta” w Starostwie Powiatowym w Legnicy, w którym to brało udział dwóch psychologów Zespołu Interwencji Kryzysowej.

Pracownicy ZIK biorą systematyczny udział w superwizjach warsztatu pracy.

PROGRAM KOREKCYJNO – EDUKACYJNY DLA SPRAWCÓW PRZEMOCY W RODZINIE

W 2016 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Legnicy podejmował również działania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie w ramach programu korekcyjno-edukacyjnego. Powyższe zadanie realizowane było w okresie od kwietnia do grudnia 2016 r. przez dwóch trenerów, którzy posiadają zgodne z przepisami kwalifikacje oraz ukończyli specjalistyczne szkolenie w tym zakresie.

Zadanie w całości finansowane było ze środków z budżetu państwa. Na jego realizację przeznaczono kwotę 10 360 zł.

Adresatami programu były osoby, które w związku ze stosowaniem przemocy w rodzinie zostały zobowiązane przez sąd do uczestnictwa w programie oraz osoby, których uczestnictwo w programie wynikało z osobistej decyzji. Do programu przystąpiło 11 mężczyzn. Spotkania miały miejsce raz w tygodniu i odbywały się poza siedzibą Ośrodka. Program realizowany był w formie warsztatowej, metodami interaktywnymi z nastawieniem na przekazywanie doświadczeń praktycznych. W 2016 r. program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie ukończyło 6 osób.

OŚRODEK POMOCY TERAPEUTYCZNEJ DLA DZIECI I MŁODZIEŻY

Ośrodek Pomocy Terapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży jest specjalistyczną placówką wsparcia dziennego. Placówka jest czynna przez 5 dni tygodniu w godz. 10.00 – 18.00. Podstawowym zadaniem placówki jest współdziałanie z rodzicami w procesie wychowania dzieci i młodzieży. Ośrodek zapewnia dzieciom i młodzieży opiekę pozaszkolną, pomoc w rozwijaniu zainteresowań oraz pomoc w rozwiązywaniu problemów emocjonalnych. Każde dziecko ma opracowany indywidualny plan pomocy, który jest podstawą do prowadzenia pracy z dzieckiem. W 2016r. z pomocy Ośrodka skorzystały 224 osoby, w tym 119 dzieci i 105 osób dorosłych.

W placówce funkcjonowały dwie grupy wychowawcze tj. dla dzieci młodszych z klas I – IV szkoły podstawowej i dzieci starszych z klasy V szkoły podstawowej oraz gimnazjum i szkół ponadgimnazjalnych. W zajęciach grupy dla dzieci młodszych uczestniczyło 38 dzieci, natomiast grupy starszej 45 osób. W ciągu roku miała miejsce rotacja dzieci i młodzieży. Spowodowana była różnymi okolicznościami np. wyjazdem rodziny za granicę, zakończeniem pracy z dzieckiem, czy rezygnacją rodziców z pomocy Ośrodka.

W grupach wychowawczych organizowane były zajęcia wynikające bezpośrednio z potrzeb podopiecznych i pojawiających się problemów. I tak np. odbyły się zajęcia związane

z przestrzeganiem zasad obowiązujących w Ośrodku, dotyczące kultury osobistej, higieny osobistej, szacunku do drugiej osoby. W trakcie zajęć plastycznych dzieci i młodzież mogły wyrażać swoje uczucia – smutek, radości, gniew, żal. W czasie zajęć dowolnych młodsze dziewczynki chętnie bawiły się w dom, w sklep, w kawiarnię, a chłopcy konstruowali, tworzyli budowle z klocków lego. Przynajmniej raz w miesiącu odbywały się zajęcia pt. "Kącik filmowy". Dzieci i młodzież, w swoich grupach, wspólnie wybierały film, który oglądali, a następnie dzielili się swoimi wrażeniami, rozmawiali na temat emocji bohaterów.

W trakcie roku zorganizowane zostały także zajęcia tematyczne między innymi nt.: "Dziecko z wadą słuchu" na podstawie dokumentu pt. "Królowa ciszy", zajęcia dotyczące języka migowego, wykonywanie prac w ramach kampanii "Zachowaj trzeźwy umysł", blok humanistyczny pt. "Dzieci świata", konkursy "Mam talent", "Matematyczny", "Sympatyczny klubowicz", zajęcia z okazji "Światowego dnia pluszowego misia".

Wszyscy podopieczni uczęszczający do Ośrodka mają trudności w nauce. W związku z powyższym w Ośrodku prowadzone są działania o charakterze edukacyjno-rozwojowym. Obejmują one pomoc w nauce oraz nadrabianie zaległości i braków edukacyjnych. W 2016r. w/w forma pomocy zorganizowana była w 3 grupach: dla dzieci młodszych z klas I – III, z języka polskiego oraz matematyki dla młodzieży ze szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych.

Z zajęć dla dzieci młodszych w minionym roku skorzystało 25 dzieci. Podopieczni wymagali przede wszystkim codziennej pomocy w odrabianiu zadań domowych. Zaobserwowano, że uczniowie klas I – III mają zadawanych dużo prac domowych.

W zajęciach dydaktyczno - wyrównawczych z języka polskiego brało udział 61 osób. Mimo ustalonego harmonogramu pracy (każde dziecko miało zajęcia 2 razy w tygodniu) większość wychowanków prosiła o dodatkową pomoc. Zaobserwowano, iż młodzież ma duże trudności z poprawnym konstruowaniem różnych form wypowiedzi pisemnych i ustnych. Część uczniów oprócz odrabiania zadań domowych z języka polskiego uzyskiwała również pomoc z języka angielskiego, historii, techniki i sztuki. Bardzo często pomagano podopiecznym w wykonywaniu prac plastycznych, albumów tematycznych.

W ciągu całego roku 2016 z pomocy dydaktycznej z matematyki skorzystało 60 osób. Uczniowie mobilizowani byli do samodzielnej pracy, odczytywania i analizy danych na podstawie informacji oraz umiejętności wykorzystywania wiedzy matematycznej w praktyce i w życiu codziennym. Forma pomocy edukacyjnej w postaci tłumaczenia niezrozumiałych zagadnień matematycznych na konkretnych przykładach z życia, podobała się naszym podopiecznym najbardziej, często otwierała i zmieniała myślenie matematyczne młodzieży.

Większość uczniów korzystających w Ośrodku z pomocy o charakterze edukacyjno-rozwojowym posiada opinie z Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej, co dodatkowo potęguje trudności w nauce. Z uwagi na nieprawidłowy rozwój funkcji percepcyjno-motorycznej, koordynacji wzrokowo-ruchowej i percepcji słuchowej, pracują znacznie wolniej. W związku z powyższym dzieci te dodatkowo miały możliwość uczestniczenia w zajęciach korekcyjno-kompensacyjnych. Z tej formy pomocy w 2016 r. skorzystało 36 osób.

Niezwykle ważna jest działalność Ośrodka o charakterze profilaktyczno - wychowawczym. W ramach tej działalności w 2016 r., w Ośrodku prowadzone były m.in. zajęcia ogólnosportowe. Odbywały się one na boisku i sali gimnastycznej Szkoły Podstawowej nr 18. Przy współpracy z animatorem sportu organizowane były konkursy sportowe, gra w piłkę nożną, w zbijanego. Celem zajęć było propagowanie zdrowego stylu życia, łagodzenie stresu, kształtowanie umiejętności współdziałania w grupie i promowanie zasad fair play w ramach współzawodnictwa sportowego. Na terenie Ośrodka Pomocy Terapeutycznej wychowankowie chętnie grali w piłkarzyki i tenis stołowy.

W związku z pojawiającymi się trudnościami wychowawczymi w funkcjonowaniu naszych podopiecznych jak np. agresja w ramach zajęć profilaktyczno - wychowawczych, w 2016 r. w Ośrodku odbywały się zajęcia socjoterapeutyczne. Celem zajęć była poprawa społecznego i emocjonalnego funkcjonowania dzieci, poprzez nawiązanie satysfakcjonujących kontaktów z rówieśnikami i dorosłymi, wzmacnianie poczucia własnej wartości i sprawności. Na spotkaniach organizowane były zajęcia, których celem była kompensacja urazów i lęków jakich doświadcza dziecko. Nauka zastępowania agresji, prawidłowej komunikacji oraz budowania więzi.

W 2016 r. w Ośrodku organizowane były także różnego rodzaju imprezy okolicznościowe, dzięki którym dzieci miały możliwość kultywowania tradycji jak np. Wielkanoc, Andrzejkki, Dzień Dziecka. W ramach spotkania z okazji Dnia Matki odbył się koncert zatytułowany "Spacer przez Legnicę". Natomiast z okazji Świąt Bożego Narodzenia spektakl pt. "Coraz bliżej świata". W spotkaniach biorą udział rodzice, opiekunowie dzieci i młodzieży. Zajęcia teatralne odgrywają ogromne znaczenie we wzmacnianiu poczucia własnej wartości uczestników zajęć, kształtują ich wrażliwość, empatii i kompetencje społeczne.

W Ośrodku dla dzieci i młodzieży od wielu lat organizowane jest dożywianie w postaci podwieczorków. W 2016 r. wychowankowie aktywnie uczestniczyli w przygotowywaniu posiłków. Fundusze na ten cel zostały pozyskane z Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W minionym roku, w okresie ferii zimowych i letnich w Ośrodek organizował także zajęcia dla dzieci i młodzieży. Otrzymane na ten cel fundusze z MKRPA pozwoliły na zorganizowanie wyjazdów

do kina, na wystawy oraz na zajęcia teatralne czy do sal rozrywek. W okresie letnim dodatkowo zorganizowane zostały także jednodniowe wycieczki do ciekawych miejsc na Dolnym Śląsku.

Zadaniem Ośrodka Pomocy Terapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży jest także ścisła współpraca z rodzicami dzieci. W 2016 r. zorganizowano warsztaty dotyczące kompetencji wychowawczych nt. "Chcę rozumieć moje dziecko". Głównym celem warsztatów było przedstawienie i trenowanie praktycznych metod wychowania dziecka. Podejmowane były zagadnienia np. "Czy można wychować dziecko bez karania go", "Wyboista droga do samodzielności", "Rozpoznawanie własnych emocji, myśli i uczuć", "Rodzina jako system". Rodzice uczestniczyli również w indywidualnych konsultacjach psychologicznych.

DODATKI MIESZKANIOWE

Dodatki mieszkaniowe wypłacane są przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Legnicy od 1 grudnia 1998 roku. Zasady, tryb przyznawania i wysokość tego świadczenia zostały określone w aktualnie obowiązującej ustawie o dodatkach mieszkaniowych z dnia 21 czerwca 2001 roku (j. t. Dz. U. z 2013 r., poz. 966 z późn. zmianami). Dodatek mieszkaniowy jest świadczeniem obligatoryjnym, które przysługuje wszystkim osobom spełniającym warunki ustawowe. Ustawa określa zarówno przesłanki przyznania dodatku, jak również sposób ustalania jego wysokości.

Od stycznia 2004 r. wypłata dodatków mieszkaniowych jest w całości finansowana ze środków własnych gminy.

Dodatek mieszkaniowy przyznaje się na okres 6 miesięcy, licząc od pierwszego dnia miesiąca następującego po dniu złożenia wniosku. W związku z tym ponowny wniosek o dodatek mieszkaniowy należy złożyć w szóstym miesiącu korzystania z dodatku, aby zachować ciągłość dofinansowania do czynszu.

Dodatek mieszkaniowy przysługuje osobom, które posiadają tytuł prawny do zajmowanego lokalu, spełniają kryterium metrażowe i dochodowe. Łączne spełnienie tych warunków stanowi podstawę do uzyskania pomocy w formie dofinansowania do wydatków związanych z utrzymaniem mieszkania.

Dodatek mieszkaniowy, na podstawie tylko jednego z wymienionych tytułów, przysługuje:

- najemcom oraz podnajemcom lokali mieszkalnych;
- osobom mieszkającym w lokalach mieszkalnych, do których przysługuje im spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego;
- osobom mieszkającym w lokalach mieszkalnych znajdujących się w budynkach stanowiących ich własność i właścicielom samodzielnych lokali mieszkalnych;
- innym osobom mającym tytuł prawny do zajmowanego lokalu mieszkalnego i ponoszącym wydatki związane z jego zajmowaniem;
- osobom zajmującym lokal mieszkalny bez tytułu prawnego, oczekującym na przysługujący im lokal zamienny albo socjalny.

Zgodnie z obowiązującą ustawą o dodatkach mieszkaniowych, normatywna powierzchnia użytkowa lokalu w przeliczeniu na liczbę członków gospodarstwa domowego nie może przekraczać 35 m² – dla 1 osoby, 40 m² – dla 2 osób, 45 m² – dla 3 osób, 55m² – dla 4 osób, 65 m² – dla 5 osób, 70 m² – dla 6 osób, a w razie zamieszkiwania większej liczby osób dla każdej kolejnej osoby zwiększa się normatywną powierzchnię o 5 m². Normatywną powierzchnię zwiększa się o 15 m², jeżeli w lokalu mieszkalnym zamieszkuje osoba niepełnosprawna poruszająca się na wózku inwalidzkim lub osoba

niepełnosprawna, jeżeli jej niepełnosprawność wymaga zamieszkiwania w oddzielnym pokoju. O wymogu zamieszkiwania w oddzielnym pokoju orzekają powiatowe zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności. Dodatek mieszkaniowy przysługuje także, gdy powierzchnia użytkowa lokalu mieszkalnego nie przekracza normatywnej powierzchni o więcej niż 30% albo 50% pod warunkiem, że udział powierzchni pokoi i kuchni w powierzchni użytkowej tego lokalu nie przekracza 60%.

Kolejny warunek jaki musi spełnić osoba ubiegająca się o dodatek mieszkaniowy związany jest z dochodami, jakie uzyskują członkowie jej gospodarstwa domowego.

Dodatek mieszkaniowy przysługuje, jeżeli średni miesięczny dochód na jednego członka gospodarstwa domowego w okresie trzech miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku nie przekracza 175% kwoty najniższej emerytury w gospodarstwie jednoosobowym (1 544,48 zł) i 125% tej kwoty w gospodarstwie wieloosobowym (1 103,20 zł), obowiązującej w dniu złożenia wniosku.

W roku 2016 wydano 3 187 decyzji dotyczących dodatków mieszkaniowych, w tym 2 980 decyzji pozytywnych, 200 odmów z uwagi na niespełnienie kryteriów zawartych w ustawie o dodatkach mieszkaniowych oraz 7 decyzji o umorzeniu postępowania w sprawie przyznania dodatku mieszkaniowego.

Wśród wydanych decyzji pozytywnych było:

- 1 584 decyzje przyznające dodatki na lokale komunalne;
- 839 decyzji przyznających dodatki na lokale spółdzielcze;
- 557 decyzji przyznających dodatki na pozostałe lokale, w tym zakładowe.

W przypadkach stwierdzenia, że osoby którym przyznano dodatek mieszkaniowy nie opłacały na bieżąco czynszu, na wnioski zarządców, wydano 185 decyzji wstrzymujących wypłatę dodatków mieszkaniowych.

W celu weryfikacji danych zawartych we wnioskach o przyznanie tej formy pomocy, przepisy dopuszczają przeprowadzanie wywiadów środowiskowych w miejscu zamieszkania osoby ubiegającej się o dodatek mieszkaniowy. Wywiad środowiskowy przeprowadzany jest wybiórczo przez pracownika Działu Dodatków Mieszkaniowych posiadającego upoważnienie Prezydenta Miasta Legnicy. Nie musi to być pracownik socjalny. W trakcie wywiadu pracownik może żądać od wnioskodawcy i innych członków gospodarstwa domowego złożenia, pod rygorem odpowiedzialności karnej, oświadczenia o stanie majątkowym, zawierającego w szczególności dane dotyczące posiadanych ruchomości i nieruchomości oraz zasobów pieniężnych. Odmowa złożenia takiego oświadczenia stanowi podstawę do wydania decyzji o odmowie przyznania dodatku mieszkaniowego. W roku 2016 do przeprowadzenia wywiadu wytypowano 80 środowisk. Przeprowadzono 71 wywiadów, zaś w 1 przypadku wnioskodawca zrezygnował z ubiegania się

o dodatek mieszkaniowy po przeprowadzonym wywiadzie środowiskowym w miejscu zamieszkania. W 1 przypadku wnioskodawca zrezygnował z ubiegania się o dodatek mieszkaniowy przed wyznaczoną przez organ datą przeprowadzenia wywiadu środowiskowego. W 7 przypadkach nie zastano wnioskodawców w miejscu ich zamieszkania, co skutkowało wydaniem decyzji odmownych ze względu na uniemożliwienie przeprowadzenia wywiadu i nie złożenie oświadczenia o stanie majątkowym, natomiast w 1 przypadku osoba zainteresowana otrzymaniem dodatku mieszkaniowego zrezygnowała z ubiegania się o dofinansowanie do ponoszonych przez siebie opłat mieszkaniowych w trakcie przeprowadzania wywiadu środowiskowego w miejscu jej zamieszkania.

W roku 2016 wypłacone zostały dodatki mieszkaniowe na kwotę 3 580 166,89 zł, a liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych wynosiła 18117.

Od kilku lat następuje stały spadek liczby wypłacanych dodatków mieszkaniowych, liczby gospodarstw domowych korzystających z tej formy pomocy oraz kwoty wypłacanych dodatków mieszkaniowych.

Dodatki mieszkaniowe w latach 2014 - 2016

Rok	Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych	Liczba gospodarstw domowych	Kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych (w zł)
2014	22. 667	1.889	4 674 542
2015	20.369	1.697	4 051 223
2016	18.117	1.510	3 580 167

Zjawisko to jest efektem wzrostu dochodów rodzin ubiegających się o przyznanie dodatku mieszkaniowego, a w konsekwencji przekraczanie kryterium dochodowego oraz zmniejszenie wydatków ponoszonych na utrzymanie mieszkania u osób, które wykupiły gminne lokale mieszkalne na własność.

ZRYCZAŁTOWANE DODATKI ENERGETYCZNE

Zryczałtowane dodatki energetyczne zostały wprowadzone ustawą z dnia 10 kwietnia 1997 roku – Prawo energetyczne (j. t. Dz. U. z 2012 r., poz. 1059 z późn. zm.) i obowiązują od 1 stycznia 2014 r. Wypłata zryczałtowanego dodatku energetycznego jest zadaniem z zakresu administracji rządowej. Dodatek energetyczny wypłacają gminy.

Zryczałtowany dodatek energetyczny, zgodnie z powołaną wyżej ustawą, przysługuje odbiorcy wrażliwemu energii elektrycznej. Odbiorcą wrażliwym energii elektrycznej jest osoba, której

przyznano dodatek mieszkaniowy w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy o dodatkach mieszkaniowych, która jest stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej z przedsiębiorstwem energetycznym i zamieszkuje w miejscu dostarczania energii elektrycznej.

Minister właściwy do spraw gospodarki ogłasza, w terminie do dnia 30 kwietnia każdego roku, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, wysokość dodatku energetycznego na kolejne 12 miesięcy, biorąc pod uwagę środki przewidziane na ten cel w ustawie budżetowej. Zgodnie z obwieszczeniem Ministra Gospodarki z dnia 17 kwietnia 2015 roku w sprawie wysokości dodatku energetycznego obowiązującej od dnia 1 maja 2015 r. do 30 kwietnia 2016 r., wysokość dodatku energetycznego obowiązująca w tych okresach dla gospodarstwa domowego:

- prowadzonego przez osobę samotną - wynosiła 11,09 zł/miesiąc;
- składającego się z 2 do 4 osób – wynosiła 15,40 zł/miesiąc;
- składającego się z co najmniej 5 osób – wynosiła 18,48 zł/miesiąc.

Zgodnie z obwieszczeniem Ministra Energii z dnia 22 kwietnia 2016 roku w sprawie wysokości dodatku energetycznego obowiązującej od dnia 1 maja 2016 r. do 30 kwietnia 2017 r., wysokość dodatku energetycznego obowiązująca w tych okresach dla gospodarstwa domowego:

- prowadzonego przez osobę samotną - wynosiła 11,29 zł/miesiąc;
- składającego się z 2 do 4 osób – wynosiła 15,68 zł/miesiąc;
- składającego się z co najmniej 5 osób – wynosiła 18,81 zł/miesiąc.

W roku 2016 wydano 603 decyzje dotyczące zryczałtowanych dodatków energetycznych, w tym 602 decyzje pozytywne oraz 1 decyzję o umorzeniu postępowania w sprawie przyznania zryczałtowanego dodatku energetycznego.

Wśród wydanych decyzji pozytywnych było:

- 273 decyzje przyznające dodatki energetyczne dla gospodarstw domowych prowadzonych przez osoby samotne;
- 280 decyzji przyznających dodatki energetyczne dla gospodarstw domowych składających się z 2 do 4 osób;
- 49 decyzji przyznających dodatki energetyczne dla gospodarstw domowych składających się z co najmniej 5 osób.

W roku 2016 wypłacone zostały zryczałtowane dodatki energetyczne na kwotę 37 540,41 zł, a liczba wypłaconych świadczeń wynosiła 2692. Koszt realizacji wypłat dodatków energetycznych wyniósł natomiast 750,81 zł.

ZRYCZAŁTOWANE DODATKI ENERGETYCZNE W LATACH 2014 - 2016

Rok	Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych	Liczba gospodarstw domowych	Kwota wypłaconych zryczałtowanych dodatków energetycznych
2014	2513	406	36 587,10 zł.
2015	2891	396	40 782,55 zł.
2016	2692	339	37 540,41 zł.

Wskazać należy, że z tej formy pomocy w 2016 roku skorzystało jedynie 339 gospodarstw domowych. Na taką sytuację wpłynęło małe zainteresowanie osób uprawnionych do otrzymywania zryczałtowanego dodatku energetycznego, spowodowane głównie niskimi kwotami tego świadczenia.

ŚWIADCZENIA RODZINNE

Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2016 r. poz. 1518 ze zm.) określa warunki nabywania prawa do świadczeń rodzinnych, a także zasady ustalania, przyznawania i wypłacania tych świadczeń. Przyznawanie i wypłata świadczeń rodzinnych jest zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej.

Świadczenia rodzinne kierowane są do rodzin najuboższych oraz rodzin średnio zamożnych mających na utrzymaniu dzieci. Ich celem jest uzupełnianie dochodów rodzin tak, aby pozwalały one częściowo zrekompensować koszty pojawienia się dziecka w rodzinie, jego utrzymania i edukacji.

Świadczeniami rodzinnymi są:

- zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego,
- świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz świadczenie pielęgnacyjne,
- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka,
- świadczenie rodzicielskie (od 1 stycznia 2016).

Świadczenia rodzinne przysługują obywatelom polskim oraz cudzoziemcom jeżeli zamieszkują na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres zasiłkowy, w którym otrzymują świadczenia rodzinne.

Obok posiadania dziecka na utrzymaniu, głównym kryterium uprawniającym do zasiłku rodzinnego i dodatków do zasiłku rodzinnego jest przeciętny miesięczny dochód, w przeliczeniu na osobę w rodzinie. Kryterium dochodowe dla rodzin ubiegających się o przyznanie zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego od 1 listopada 2015 roku wynosi **674 zł** na osobę i **764 zł** na osobę, jeśli w rodzinie wychowuje się dziecko niepełnosprawne.

Od 1 stycznia 2016 r. w przypadku przekroczenia kryterium dochodowego zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego przysługują w wysokości różnicy między łączną kwotą zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami a kwotą, o którą został przekroczony dochód rodziny.

Kryterium dochodowe uprawniające do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka wynosi **1 922 zł** na osobę. Obowiązuje również kryterium dochodowe przy ubieganiu się o specjalny zasiłek opiekuńczy – dochód na osobę w rodzinie nie może przekroczyć kwoty **764 zł**.

Kwoty kryteriów dochodowych, a także wysokość poszczególnych świadczeń rodzinnych podlegają weryfikacji co 3 lata, z uwzględnieniem wyników badań prognozy wsparcia dochodowego rodzin.

Niezależnie od wysokości dochodu rodziny przyznawane są: świadczenie rodzicielskie, zasiłek pielęgnacyjny oraz świadczenie pielęgnacyjne.

Zasiłek rodzinny przyznawany jest na roczne okresy zasiłkowe od 1 listopada do 31 października następnego roku kalendarzowego. Przy ustalaniu uprawnień do zasiłku rodzinnego brane są pod uwagę dochody osiągnięte w roku poprzedzającym okres zasiłkowy. W przypadkach określonych w ustawie dochód ten odpowiednio pomniejsza się o dochód utracony lub powiększa o dochód uzyskany.

System świadczeń rodzinnych oparty jest o zasadę pomocniczości, uwzględniającą regułę, że w pierwszej kolejności do łezania na utrzymanie dzieci zobowiązani są ich rodzice. W przypadku, gdy ich środki i uprawnienia są niewystarczające do wychowania i utrzymania dzieci, przysługuje pomoc państwa w postaci świadczeń rodzinnych. W przypadku prawa do zasiłku rodzinnego dla osób samotnie wychowujących dzieci, oznacza to konieczność zasądzenia alimentów na rzecz dziecka od drugiego z rodziców (chyba, że z przyczyn obiektywnych jest to niemożliwe).

Zasiłek rodzinny przysługuje do ukończenia przez dziecko:

- 18 roku życia,
- nauki w szkole, jednak nie dłużej niż do ukończenia 21 roku życia albo
- 24 roku życia, jeżeli kontynuuje naukę w szkole lub w szkole wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Od 1 listopada 2015 r. do 31 października 2016 r. wysokość zasiłku rodzinnego wynosiła miesięcznie:

- 89 zł na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia,
- 118 zł na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia,
- 129 zł na dziecko w wieku powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia.

Od 1 listopada 2016 r. wysokość zasiłków wynosi odpowiednio 95 zł, 124 zł i 135 zł.

Osoba, która ma ustalone prawo do zasiłku rodzinnego może ubiegać się o następujące dodatki:

- dodatek z tytułu urodzenia dziecka (1000 zł – świadczenie jednorazowe);

- dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego (400 zł miesięcznie);
- dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka (185 zł miesięcznie do 31.10.2016 r. a od 01.11.2016 r. 193 zł miesięcznie na dziecko (nie więcej niż na dwoje dzieci), w przypadku dzieci niepełnosprawnych kwotę dodatku zwiększa się o 80 zł, nie więcej niż o 160 zł na wszystkie dzieci);
- dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej na trzecie i kolejne dziecko w rodzinie (90 zł miesięcznie do 31.10.2016 r., od 01.11.2016 r. - 95 zł miesięcznie);
- dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego (do 31.10.2016 r. 80 zł miesięcznie na dziecko do 5 roku życia i 100 zł miesięcznie – na dziecko od 5 do 24 roku życia, od 01.11.2016 r. odpowiednio 90 zł i 110 zł miesięcznie);
- dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania (do 31.10.2016 r. 105 zł miesięcznie na internat/stancję lub 63 zł miesięcznie na dojazd do szkoły, od 01.11.2016 r. - 113 zł miesięcznie na zamieszkanie w miejscowości, w której mieści się siedziba szkoły i 69 zł miesięcznie na dojazd do szkoły poza miejsce zamieszkania);
- dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego (100 zł - świadczenie przyznawane jednorazowo w okresie zasiłkowym).

Poszczególne świadczenia rodzinne mają różny charakter: w większości wypłacane są na określony czas (okres zasiłkowy), ale również jednorazowo (dodatek z tytułu urodzenia dziecka, jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka) lub raz w ciągu pewnego okresu (dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego). Część świadczeń rodzinnych występuje samoistnie (zasiłek rodzinny, jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka, świadczenie rodzicielskie, zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy), natomiast otrzymanie dodatków do zasiłku rodzinnego uzależnione jest od posiadania prawa do zasiłku rodzinnego. Ponadto, do każdego z dodatków wymagane jest spełnienie dodatkowych warunków związanych z tytułem (powodem) przyznania dodatku. Jednocześnie można pobierać kilka rodzajów dodatków.

Świadczenie rodzicielskie przysługuje osobom, które urodziły dziecko, a które nie otrzymują zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia macierzyńskiego. Uprawnionymi do tego świadczenia są zatem m.in. osoby bezrobotne, studenci, osoby wykonujące pracę na podstawie umów cywilnoprawnych.

Wsparcie finansowe w postaci świadczenia rodzicielskiego przysługuje przez 52 tygodnie po urodzeniu dziecka w wys. 1 000 zł miesięcznie, a w przypadku urodzenia wieloraczków okres ten wydłużony zostaje do 71 tygodni.

Świadczenie rodzicielskie przysługuje również opiekunowi faktycznemu dziecka, rodzinie zastępczej, a także osobie, która przysposobiła dziecko w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 7. roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego – do ukończenia 10. roku życia.

W ramach świadczeń rodzinnych realizowane są trzy rodzaje **świadczeń opiekuńczych**:

1) **zasiłek pielęgnacyjny** (153 zł miesięcznie) – świadczenie przysługuje niezależnie od dochodu rodziny i osoby, dlatego przyznawane jest nie na okres zasiłkowy, lecz na okres ważności orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności.

Przeznaczone jest dla niepełnosprawnych dzieci i osób dorosłych niepełnosprawnych w stopniu znacznym (w niektórych przypadkach również w stopniu umiarkowanym) oraz dla osób, które ukończyły 75 lat. Do zasiłku pielęgnacyjnego nie mają prawa osoby, pobierające dodatek pielęgnacyjny wypłacany przy emeryturze lub rencie z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych;

2) **świadczenie pielęgnacyjne** – przysługuje

- matce albo ojcu,
- opiekunowi faktycznemu dziecka,
- osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną,
- innym osobom, na których ciąży obowiązek alimentacyjny –

- jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, albo osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje, jeżeli niepełnosprawność osoby wymagającej opieki powstała:

- nie później niż do ukończenia 18 roku życia lub
- w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej, jednak nie później niż do ukończenia 25. roku życia.

Wysokość świadczenia pielęgnacyjnego wynosiła w 2015 r. - 1200 zł miesięcznie.

Od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2016 r. była to kwota 1 300 zł miesięcznie.

3) **specjalny zasiłek opiekuńczy** przysługuje osobom, które rezygnują z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami

konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

O specjalny zasiłek opiekuńczy ubiegać się mogą osoby, na których ciąży obowiązek alimentacyjny w stosunku do osoby wymagającej opieki. Wysokość specjalnego zasiłku opiekuńczego to kwota 520 zł miesięcznie.

Ze środków finansowych budżetu państwa przeznaczonych na realizację świadczeń rodzinnych wypłacano ponadto w 2016 roku, wprowadzone ustawą z dnia 4 kwietnia 2014 roku, **zasiłki dla opiekunów**. Świadczenia te przysługują osobom, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013 r. w związku z wygaśnięciem z mocy prawa decyzji przyznającej prawo do tego świadczenia.

Za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz zasiłek dla opiekuna opłacane były **składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe**. Organ realizujący świadczenia rodzinne opłaca składkę na ubezpieczenia emerytalne i rentowe od podstawy odpowiadającej wysokości świadczenia pielęgnacyjnego oraz odpowiednio specjalnego zasiłku opiekuńczego i zasiłku dla opiekuna przez okres niezbędny do uzyskania okresu ubezpieczenia (25-letni okres składkowy i nieskładkowy, z zastrzeżeniem art. 87 ust. 1b ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Składek nie opłaca się za osoby podlegające obowiązkowi ubezpieczenia społecznego z innego tytułu.

Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane są za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz zasiłek dla opiekuna niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu.

Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych w latach 2014 – 2016

	2014	2015	2016
Rzeczywista liczba rodzin objętych pomocą	5 238	5 218	5 791
Najwyższa liczba rodzin korzystających w danym miesiącu ze świadczeń rodzinnych	4 336	4 168	4 723
Liczba rodzin pobierająca zasiłki rodzinne na dzieci, w tym	2 035	1 974	2 505
- z jednym dzieckiem;	921	864	1 161
- z dwojgiem dzieci;	752	735	945
- z trójką dzieci;	259	269	295
- z więcej niż trójką dzieci.	103	106	104

W 2014 i 2015 roku liczba rodzin korzystających z pomocy pozostawała na tym samym poziomie. W 2016 roku nastąpił wzrost w stosunku do 2015 roku o ponad 500 rodzin co wiąże się m.in. z wprowadzeniem od 1 stycznia 2016 r. świadczenia rodzicielskiego oraz wprowadzeniu przy ustalaniu prawa do zasiłku rodzinnego tzw. zasady „złotówka za złotówkę” oznaczającej, że nawet przy przekroczeniu kryterium dochodowego osoba ma prawo do zasiłku rodzinnego z dodatkami tylko w niższej wysokości.

ŚWIADCZENIA I WYDATKOWANE ŚRODKI

Wyszczególnienie	2014		2015		2016	
	Ilość	Kwota w zł	Ilość	Kwota w zł	Ilość	Kwota w zł
Zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłków rodzinnych	60 659	6 553 638	56 403	6 223 782	64 776	7 665 683
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	550	550 000	638	638 000	764	764 000
Świadczenie rodzicielskie (* pomoc realizowana od 1 stycznia 2016 r.)	-	-	-	-	2 282	2 087 916
Zasiłki pielęgnacyjne	32 623	4 991 319	33 474	5 121 522	33 472	5 121 216
Świadczenia pielęgnacyjne	2 812	2 080 454	3 126	3 722 420	3 533	4 567 880
Specjalny zasiłek opiekuńczy	112	57 339	187	96 183	377	194 548
Dodatek do świadczenia pielęgnacyjnego (* pomoc realizowana do 2013 r., w 2014 r. wypłata świadczeń należnych za 2013 rok).	2*	200 *	-	-	-	-
Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe	3 347	603 640	3 119	903 362	3 291	1 070 639
Składki na ubezpieczenie zdrowotne	1 781	109 105	2 052	190 000	2 241	222 786
Rządowy program wspierania osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne (obowiązywał do 31.12.2014 w 2015 r. nastąpiła wypłata świadczeń za lata 2013 i 2014)	2 828	565 600	61*	12 200*	19	3 800
Zasiłek dla opiekuna (*wypłaty w 2014 r. z wyrównaniem od lipca 2013)	1 612*	793 816* 26 463 (odsetki)	798	414 458	648	336 146

Z analizy danych wynika, że w 2016 roku nastąpił wzrost liczby rodzin uprawnionych do świadczeń uzależnionych od kryterium dochodowego tj. do zasiłków rodzinnych z dodatkami, jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka.

Zwiększyła się również liczba osób pobierających świadczenia opiekuńcze w związku z rezygnacją zatrudnienia ze względu na konieczność sprawowania opieki nad niepełnosprawnym dzieckiem lub osobą dorosłą.

ŚWIADCZENIA WYCHOWAWCZE

Program „Rodzina 500 plus”, wprowadzony 1 kwietnia 2016 r. ustawą z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci to systemowe wsparcie polskich rodzin.

Świadczenie przysługuje na drugie i kolejne dziecko bez kryterium dochodowego, natomiast przy ubieganiu się na pierwsze lub jedyne dziecko w rodzinie dochód na osobę w rodzinie nie może przekroczyć 800 zł i 1 200 zł w rodzinie z dzieckiem niepełnosprawnym.

Liczbę dzieci/rodzin objętych programem, wypłacone świadczenia oraz wydatkowane kwoty na ten cel obrazuje poniższa tabela.

Wyszczególnienie	2016
Liczba dzieci	8 486
Liczba rodzin	5 643
Wypłacone świadczenia	70 499
Wydatkowana kwota	35 150 640

FUNDUSZ ALIMENTACYJNY

Osobą uprawnioną do świadczeń z funduszu alimentacyjnego jest dziecko, które ma zasądzone od rodzica alimenty, jeżeli egzekucja alimentów jest bezskuteczna. Świadczenia z FA przysługują na dziecko do ukończenia przez nie 18 lat. Na dziecko starsze świadczenia przysługują do ukończenia 25 lat pod warunkiem, że uczy się w ono szkole lub szkole wyższej. Na dziecko, które ma ustalony znaczny stopień niepełnosprawności – bezterminowo.

Ponadto o świadczenia z funduszu alimentacyjnego mogą ubiegać się nie tylko rodzice samotnie wychowujący dzieci, ale również ci, którzy zawarli związek małżeński lub żyją w konkubinacie. Wnioski o ustalenie prawa do świadczeń z FA wraz z wymaganymi dokumentami składa się bezpośrednio w MOPS.

Prawo do świadczenia z FA przysługuje, jeżeli dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 725 zł. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco zasądzonych alimentów nie więcej jednak niż 500 zł na każde dziecko. Z poniższych zestawień wynika, że spada liczba rodzin korzystających ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego (zmniejsza się również liczba wypłacanych świadczeń). Wynika to głównie z faktu, że kryterium dochodowe uprawniające o świadczeń nie zmieniło się od początku obowiązywania ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów tj. od 2008 r.

**Liczba rodzin korzystających ze świadczeń
z funduszu alimentacyjnego w latach 2014 – 2016**

Rodzaj świadczeń	2014	2015	2016
Fundusz alimentacyjny	922	887	820

WYPŁATA ŚWIADCZEŃ Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO

Wyszczególnienie	2014		2015		2016	
	Ilość	Kwota w zł	Ilość	Kwota w zł	Ilość	Kwota w zł
Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	16349	6 021 642	15 660	5 877 033	14 592	5 519 397

Ustawa z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, która wprowadziła nowe regulacje w zakresie pomocy państwa osobom uprawnionym do alimentów oraz postępowania wobec dłużników alimentacyjnych i tym samym zastąpiła ustawę o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej od czasu obowiązywania (tj. od 1 października 2008 r.) była już kilka razy nowelizowana zarówno w części dotyczącej przyznawania świadczeń oraz prowadzonego postępowania wobec dłużników.

Katalog środków służących do dyscyplinowania dłużników alimentacyjnych od kilku lat pozostaje niezmienny. Istnieje konieczność przeprowadzania wywiadów z dłużnikami, ich aktywizacja zawodowa, a w określonych w ustawie przypadkach składanie wniosku do prokuratury o ściganie dłużnika oraz składanie wniosku do prezydenta o zatrzymanie prawa jazdy. Skierowanie wniosku do Prokuratury o ściganie za przestępstwo uporczywego uchylania się od obowiązku alimentacyjnego oraz do Prezydenta o zatrzymanie prawa jazdy musi być poprzedzone wydaniem decyzji administracyjnej uznającej dłużnika za uchylającego się od zobowiązań

alimentacyjnych. W razie powstanie zaległości w należnościach dłużnika za okres dłuższy niż 6 miesięcy przekazywane są do biura informacji gospodarczej informacje o zobowiązaniach dłużników wynikających z wypłacanych świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz zaliczki alimentacyjnej. Od 2016 roku istnieje obowiązek przekazywania takich informacji do wszystkich biur informacji gospodarczych podanych przez ministra właściwego do spraw gospodarki w Biuletynie Informacji Publicznej. Obecnie takich biur jest 5 i do nich przekazywane są informacje o w/w zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych.

Podobnie jak w latach ubiegłych najwięcej problemów jest z ustalaniem miejsca zamieszkania dłużnika. Z tego względu nie można przeprowadzić z dłużnikiem wywiadu i odebrać oświadczenia majątkowego. Sami dłużnicy nie są natomiast zainteresowani współpracą z MOPS, nie widzą potrzeby przedstawienia swojej sytuacji, skorzystania z pomocy w znalezieniu i podjęciu pracy (poprzez aktywizację zawodową) a tym samym zdobycia pracy i regulowania zobowiązań alimentacyjnych.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego podlegają zwrotowi. Oznacza to, że dłużnik musi zwrócić wypłacone świadczenia wraz z odsetkami, które naliczane są do dnia spłaty należności.

Należności przypadające od dłużników alimentacyjnych z tytułu świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego podlegają ściągnięciu wraz z odsetkami w drodze egzekucji sądowej.

Postępowanie egzekucyjne prowadzą komornicy sądowi. Po wydaniu decyzji ustalającej prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego organ właściwy wierzyciela wnosi o wszczęcie postępowania egzekucyjnego lub o przyłączenie się do toczącego się postępowania egzekucyjnego w sprawie zaspokojenia roszczeń osoby uprawnionej do alimentów. W 2016 r. dokonano 5 703 takich czynności.

Liczba dłużników alimentacyjnych, wyegzekwowane kwoty oraz działania podjęte wobec dłużników alimentacyjnych na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w latach 2014-2016

Wyszczególnienie	2014	2015	2016
Liczba dłużników alimentacyjnych w gminie	1 304	1 376	1497
Wyegzekwowane kwoty	897 751	964 767	916 322
	w tym	w tym	w tym
	odsetki	odsetki	odsetki
	210 092	310 745	338 405
Wystąpienie do Urzędu Pracy (aktywizacja zawodowa)	578	289	296

Wydanie decyzji o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	176	420	99 *
Wnioski do Prezydenta (zatrzymanie prawa jazdy)	92	185	78 *
Wnioski do Prokuratury	238	366	90 *

**) Tak duży spadek w podejmowanych czynnościach w stosunku do roku ubiegłego spowodowany jest zmianą przepisów. Od 2016 r. jeżeli decyzja orzekająca o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych pozostaje w mocy, a sytuacja dłużnika nie uległa zmianie lub dłużnik nadal uniemożliwia przeprowadzenie wywiadu, nie jest ponownie wydawana decyzja o uznaniu za dłużnika uchylającego się od obowiązku alimentacyjnego i nie jest składany wniosek do prokuratury oraz wniosek o zatrzymanie prawa jazdy.*

LICZBA DECYZJI WYDANYCH W 2016 ROKU W DZIALE ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH

Wyszczególnienie	2016 rok
Świadczenia rodzinne (decyzje wydane na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych)	6 405
Fundusz alimentacyjny (decyzje wydane na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów)	1 645
Świadczenia wychowawcze (Program Rodzina 500+) (decyzje wydane na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci)	6 563
Zasiłek dla opiekuna (decyzje wydane na podstawie ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów)	26
Razem	14 639

STYPENDIA SOCJALNE

Od 1 lipca 2015 roku, zgodnie z uchwałą Rady Miejskiej Legnicy z dnia 29 grudnia 2014 r. zmieniającą uchwałę w sprawie regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie miasta Legnicy, w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej realizowane są zadania gminy wynikające z ustawy o systemie oświaty, a dotyczące udzielania pomocy materialnej uczniom.

Ustawa wyróżnia dwa świadczenia o charakterze socjalnym tj.:

- stypendium szkolne,
- zasiłek szkolny.

Stypendium szkolne może otrzymać uczeń znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej, wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie. Wniosek o przyznanie świadczenia składany jest corocznie w terminie do 15 września bieżącego roku, a decyzja przyznająca świadczenie wydawana jest do końca roku szkolnego (czerwiec następnego roku).

Kryterium dochodowe do otrzymania świadczenia to kryterium dla osoby w rodzinie z ustawy o pomocy społecznej i w roku 2016 wynosiło 514 zł na osobę. Do października 2016 r. świadczenie na jedno dziecko uczące się przyznawane było w wysokości 236 zł na miesiąc, od listopada 2016 r. kwota świadczenia wynosi 248 zł na miesiąc. Z tej formy pomocy w 2016 roku skorzystało 1018 osób, a wypłacone świadczenia to kwota 1 802 776,74 zł.

Zasiłek szkolny może być przyznany uczniowi znajdującemu się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego. Wysokość zasiłku szkolnego do października 2016 r. nie mogła przekroczyć kwoty 590 zł, a od listopada 2016 r. nie może być wyższa niż 620 zł. W 2016 r. z tej formy pomocy skorzystało 15 uczniów, a wypłacone świadczenia to 8 910,00 zł.

Obsługa zadania odbywa się w dwóch lokalizacjach na terenie miasta: w siedzibie Szkoły Podstawowej nr 10 przy ul. Jaworzyńskiej oraz siedzibie Zespołu Szkół Samochodowych przy ul. Słubickiej.

PODSUMOWANIE

Miniony, 2016 rok, to w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Legnicy głównie przygotowania, a następnie realizacja zadań wynikających z ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. W bardzo krótkim okresie pracownicy Ośrodka musieli przyjąć około 5500 podań, zweryfikować je, a następnie wydać decyzje administracyjne i wypłacić niebagatelną kwotę ponad 35 mln zł. Dzięki wielkiemu zaangażowaniu kadry i pracowników Ośrodka realizacja zadania, popularnego „500 plus” przebiegła sprawnie, bez żadnych nieprawidłowości.

Podobnie realizacja pozostałych zadań przez pracowników Ośrodka odbywała się w sposób profesjonalny, bez zastrzeżeń ze strony mieszkańców Legnicy, korzystających z pomocy i usług świadczonych przez MOPS.

Powtórzę tylko, podobnie jak w latach poprzednich, że zlokalizowanie Ośrodka, a szczególnie administracji w jednym miejscu znacznie ułatwi realizację zadań pracownikom, jak również wpłynie na komfort załatwiania spraw przez naszych klientów. Aktualnie działamy w 17 lokalizacjach na terenie miasta.

Uważam, że dzięki zaangażowaniu, codziennej ciężkiej pracy, profesjonalizmowi około czterystu pięćdziesięciu pracowników Ośrodka, realizujemy przypisane nam obowiązki, mając jako cel poprawę jakości życia tysięcy legniczan.

Mam nadzieję, że niniejsze sprawozdanie daje obraz jakże ważnej roli Ośrodka w funkcjonowaniu mieszkańców naszego Miasta.